

Īpašie svētku raidījumi LTV

Valsts svētku dienās novembrī LTV pārraidīs īpašus raidījumus cilvēkiem ar dzirdes traucējumiem.

18.NOVEMBRĪ

Ar surdotulkojumu www.ltv.lv sadaļā "Nedzirdīgajiem":

8:55 dievkalpojums no Doma baznīcas;

11:55 Saeimas svinīgā sēde;

13:55 Nacionālo bruņoto spēku parāde;

15:00 Triju zvaigžņu ordeņa pasniegšanas ceremonija;

20:00 LTV 1 Valsts prezidenta Raimonda Vējoņa svētku uzruna ar subtitriem tiešraidē no Brīvības pieminekļa.

SVĒTKU FILMAS

No 7:00 interneta vietnē ar surdotulkojumu www.ltv.lv animācijas filmas par Lupatiņu piedzīvojumiem;

7:25 ar subtitriem LTV 1 "Ūdensbumba resnajam runcim";

10:20 – ar subtitriem bērniem "Mazie laupītāji";

12 : 45 ar subtitriem kulinārijas raidījums "Sirmais. Kultra ēdieni. Misija Rupjmaize Latvijā";

16 : 25 – ar subtitriem dokumentālā filma "Runātāji" no cikla "Latvijas kods".

SVĒTKU MĒNESĪ

19.NOVEMBRĪ

22:55 LTV 1 ar subtitriem mākslas filma "Ausma" (iekļauta Eiropas Kino akadēmijas labāko filmu sarakstā).

LTV 1 ar subtitriem dokumentālo filmu cikls "Latvijas kods" – īsfilmas par Latvijas vidi, dzīvi un cilvēkiem – trešdienās 19:30.

Visu filmu sarakstu un plašāku aprakstu skat. www.lns.lv sadaļā Jaunami 2. novembrī ievietotajā ziņā.

Sarmīte Plūme, LTV Dokumentālo raidījumu daļas redaktore

Šī cīņa ir mūžīga!

Novembri var dēvēt par Patriotisma mēnesi, jo 11. novembrī visā valstī atzīmē Lāčplēša dienu – Latvijas brīvības cīņās kritušo varoņu piemiņas dienu, bet 18. novembrī – Latvijas Neatkarības proklamēšanas dienu jeb vienkārši Latvijas valsts dzimšanas dienu.

Ik gadu Lāčplēša dienā visā Latvijā tiek iedegtas neskaitāmas sveces, pieminot Latvijas armijas uzvaru pār Bermonta karaspēku. Bet 18. novembrī notiek plaši svinību pasākumi, ieskaitot Saeimas sēdi, svētku koncertu, ziedu nolikšanu pie Brīvības pieminekļa, parādi un salūtu.

Šādā patriotisma pacēluma noskaņā "Kopsolī" aicināja izteikt savas domas vienu no patriotiskākajiem Saeimas deputātiem, Nacionālās apvienības („Visu Latvijai!” – „Tēvzemei un Brīvībai/LNNK”) līdzpriekšsēdētāju RAIVI DZINTARU. Lūk, viņa atbildes uz KS jautājumiem!

Tālāk lasiet 4. lpp.

Baltijas jauniešu festivāls aizvadīts!

Baltijas nedzirdīgie jaunieši 15. oktobrī KC "Rītausma" tikās savā otrajā festivālā. Tur bija vērojams liels ļaužu pieplūdums – ieradusies apmeklētāji ne tikai no Baltijas, bet arī no citām Eiropas valstīm. Apmeklētāju bija divreiz vairāk salīdzinājumā ar pirmo festivālu Kauņā pirms 2 gadiem. Arī festivāla organizēšanā tika ieguldīts liels darbs, lai radītu un realizētu ļoti plašu programmu ar daudziem pārsteigumiem...

Tālāk lasiet 8. lpp.

LNS vadības kalendārs

LNS PREZIDENTS EDGARS VORSLOVS:

13. OKTOBRĪ kopā ar viceprezidenti Inesei Immuri tikās ar Latvijas Televīzijas vadību. Tika apspriesta pašreizējā un prognozējamā situācija attiecībā uz raidījumiem nedzirdīgajiem – ar subtitriem un ar tulkojumu zīmju valodā 2016. un 2017. gadā (skat. rakstu 14. lpp.).

Piedalījās ESF projekta „Atbalsts sociālajai uzņēmējdarbībai” uzraudzības padomes sēdē Labklājības ministrijā. Klātesošie tika iepazīstināti ar sabiedriskās politikas centra “Providus” izstrādāto sociālo uzņēmumu pazīmju, atlases kritēriju un to piemērošanas metodikas, kā arī atbalsta instrumentu un atbalsta sniegšanas metodikas projektiem.

Šīs metodikas tiks pārbaudītas pilotprojektā, lai pēc diviem gadiem (2018. gadā) veiktu sociālo uzņēmumu atbalsta sistēmas novērtējumu un atbalsta ietekmes analīzi. Atkarībā no rezultātiem varētu tikt veiktas korekcijas sociālo uzņēmumu atlases kritēriju un sociālo uzņēmumu atbalsta instrumentos.

15. OKTOBRĪ vadīja LNS valdes locekļu tikšanos ar Lietuvas un Igaunijas Nedzirdīgo savienību prezidentiem un valžu locekļiem. Nolemts attīstīt savstarpējo sadarbību nedzirdīgo interešu aizstāvībā politiskajā līmenī, aktualizējot ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām ievērošanu (skat. rakstu 3.lpp.).

Pēc tikšanās Baltijas nedzirdīgo organizāciju vadības pārstāvji piedalījās LNS Jauņiešu centra rīkotajā Baltijas nedzirdīgo jauņiešu festivālā.

17. OKTOBRĪ kopā ar LNS Rehabilitācijas centra valdes priekšsēdētāju S.Gerenovsku viesojās Swedbank galvenajā mītnē. Tika parakstīts trīspusējais sadarbības līgums par to, ka bankas nedzirdīgie klienti bez šķēršļiem varēs izmantot zīmju valodas tulka pakalpojumu bankā, kā arī bankas līdzdalību LNS biedru apmācībā izmantot jaunākās tehnoloģijas bankas piedāvāto pakalpojumu izmantošanā (vairāk 14. lpp.).

Kopā ar LNS valdes locekli A. Osmani tikās ar informācijas tehnoloģiju eksperti Z.Bičevsku. Tikšanās laikā tika pārrunātas vienotas tehnisko palīgīdzekļu uzskaites informācijas sistēmas tehniskās dokumentācijas izstrādes prasības.

20. OKTOBRĪ vadīja LNS iepirkumu komisijas sēdi. Tika apstiprināts atklātā iepirkuma konkursa „Dzirdes aparātu piegāde 2017. – 2019. gadam” nolikums. Tehniskajā specifikācijā tika paaugstinātas prasības piegādājamo dzirdes aparātu kvalitātei. Pretendenti piedāvājumus varēs iesniegt līdz 12.

decembrim.

21. OKTOBRĪ kopā ar LNS Rehabilitācijas centra valdes priekšsēdētāju S. Gerenovsku piedalījās Labklājības ministrijas sadarbībā ar Ziemeļu ministru padomi un Somijas vēstniecību organizētajā seminārā “Personu ar invaliditāti nodarbinātība: ceļā uz darba tirgu”. Iepazinās ar Baltijas un Ziemeļvalstu pieredzi atbalsta pakalpojumu sniegšanā personām ar invaliditāti, lai veicinātu viņu nodarbinātību.

26. OKTOBRĪ un 3. NOVEMBRĪ vadīja LNS valdes sēžu norisi (skat. rakstus atsevišķi).

2. NOVEMBRĪ tikās ar kompānijas “FleMur” pārstāvjiem. Tikšanās laikā apsprieda LNS īpašumā esošo telpu nomas iespējas.

Pedalījās LNS reģionālo biedrību priekšsēdētāju un valžu pārstāvju sapulcē. Viens no sapulces darba kārtības jautājumiem bija gatavošanās 2016. gada noslēguma pasākumam, kas plānots 17. decembrī. Tika uzklautas klātesošo domas par kandidātu izvirzīšanas procedūru Gada balvu – 2016 piešķiršanai.

7. NOVEMBRĪ sniedza Labklājības ministrijai LNS redzējumu par izstrādātajiem identifikatoriem, kas ļautu identificēt ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti izpildes gaitu Latvijā, atzīmējot to, ka nav iekļauti identifikatori, kas ļautu novērtēt zīmju valodas atzišanu un izmantošanu, skolotāju skaitu, kas kvalificēti zīmju valodas lietošanā, un vēlēšanu materiālu un publisko debašu pieejamību zīmju valodā.

9. NOVEMBRĪ vadīja ikmēneša valsts deleģēto uzdevumu izpildes sapulci, kurā piedalījās LNS vadība, LNS Rehabilitācijas centra un LNS Surdotehniskās palīdzības centra vadība. Iztanalizēts paveiktais oktobrī, kā arī apspriests darbs turpmākajiem 2016. gada mēnešiem, to skaitā arī kvantitatīvo rādītāju sekmīgai izpildei par piešķirto papildus finansējumu.

LNS VICEPREZIDENTE INESE IMMURE

12. UN 19. OKTOBRĪ vadīja Zīmju valodas tulku atestācijas komisijas sēdi.

21. OKTOBRĪ apmeklēja Rīgas Internātvīdusskolu bērniem ar dzirdes traucējumiem, lai nolasītu vecākiem lekciju par tēmu “Zīmju valoda kā komunikācijas līdzeklis”.

2. NOVEMBRĪ organizēja un novadīja reģionālo biedrību valžu pārstāvju sapulci.

10. NOVEMBRĪ kopā ar valdes locekļiem Māru Lasmani un Ivaru Kalniņu Tallinā apmeklēja konferenci “Igaunijas nedzirdīgo izglītība krustcelēs”, ko organizēja Igaunijas Nedzirdīgo savienība. ▲

Sagatavoja: Informācijas nodaļa

LNS valdes sēdēs

Par izmaiņām Surdocentrā

26. oktobrī LNS valdes sēdē izskatīja SIA „LNS Surdotehniskās palīdzības centrs” (SPC) lūgumu apstiprināt tehnisko palīgīdzekļu pakalpojuma cenu FM radiofrekvenču pārraides sistēmai (raidītājs un uztvērējs) izsniegšanai no 2016. gada 1. novembra.

Valde nolēma uzdot SPC sagatavot un iesniegt radiofrekvenču pārraides sistēmas groza aprakstu un par šī tehniskā palīgīdzekļa pakalpojuma cenas apstiprināšanu lemt pēc pakalpojuma groza apraksta izskatīšanas.

Valde izskatīja SPC valdes priekšsēdētāja Arnolda Pavlina iesniegumu par to, ka viņš ar 2016. gada 31. oktobri atstāj valdes priekšsēdētāja amatu. Valde nolēma atsaukt no SPC valdes priekšsēdētāja pienākumiem ar 2016. gada 31. oktobri.

Valde iepazīnās ar LNS viceprezidentes Ineses Immures iesniegumu par to, ka viņa piekrīt būt par SIA „LNS Surdotehniskās palīdzības centrs” valdes priekšsēdētāju, un nolēma ievēlēt viņu par SPC valdes priekšsēdētāju ar 2016. gada 1. novembri.

Par SIA „LNS nekustamie īpašumi” darbu

LNS valdes sēdē 3. novembrī tika apspriests tikai viens dienaskārtības jautājums – SIA „LNS nekustamie īpašumi” darbība un finansiālā situācija. Uzņēmuma vadītājs Varis Strazdiņš informēja valdi par SIA darbību šajā gadā un radušos smago finansiālo stāvokli.

Valde nolēma: Uzdot SIA „LNS nekustamie īpašumi” šogad pārtraukt turpmāku remontdarbu veikšanu. Taču iesāktos remonta darbus, par kuru veikšanu jau noslēgti līgumi ar citām firmām, jāturpina un jāpabeidz.

Valde izteica aizrādījumu Varim Strazdiņam par LNS valdē saskaņotā budžeta disciplīnas neievērošanu. ▲

Sagatavoja: Informācijas nodaļa

Surdocentrā jauna vadība

No 1. novembra LNS Surdotehniskās palīdzības centram jauna vadība. Uz KS jautājumiem atbild tā valdes priekšsēdētāja INESE IMMURE (vidū).

Kādi apsvērumi jūs mudināja uzņemties Surdotehniskās palīdzības centra (SPC) vadību?

Jāatzīst, piedāvājums uz šo amatu nāca negaidīti. Pēc pirmā piedāvājuma uzreiz apstiprinājumu nedevu, tomēr pārdomāju.

Galvenais iemesls ir tas, ka SPC pamatus veidojis mūsu LNS Goda biedrs, vādzirdīgais Jānis Bariss. Viņš tolaik bija Latvijas Nedzirdīgo biedrības priekšsēdētāja vietnieks (tagad būtu LNS viceprezidents), bet tikko izveidoto SPC paspēja vadīt tikai divus gadus, jo aizgāja mūžībā 1996. gadā. Viņš centra klientiem veltīja īpašu uzmanību. Jānis Ba-

riss bija arī mans darba kolēģis, un es patiešām viņu ļoti cienīju.

Otrs apsvērumus bija saistīts ar manu dzirdi. Tā kā esmu vādzirdīga, varu labi saprast, kādi tehniskie palīgīdzekļi nepieciešami, un tos pārbaudīt uz savas ādas. To grūti būtu saprast kādam "no malas".

Vai esat jau iepazinies ar kolektīvu un jaunajiem darba pienākumiem?

Ar lielāko daļu SPC kolektīva biju pazīstama jau iepriekš, tiekoties gan dažādās sapulcēs, gan risinot darba jautājumus kā Valsts deleģēto sociālo pakalpojumu nodaļas vadītāja.

Pirmajā darba dienā sarīkoju nelielu pasākumu, lai iepazīstinātu kolektīvu ar sevi un vairāk iepazītu viņus. Parasti darba pienākumus iepazīst jau pirmajā dienā, bet man priekšā ir ļoti daudz dokumentu, kuri vēl jāapgūst. Man prieks, ka ap mani ir laba komanda, kas palīdzēs

izprast un uzzināt arvien vairāk.

Vai jums ir kādi nodomi par to, ko vajadzētu uzlabot SPC darbā?

Kā jau teicu, šis amats man nāca pēkšņi un negaidīti, tamdēļ nevaru uzreiz pateikt, ko vajadzētu uzlabot vai mainīt.

Iepriekšējais vadītājs Arnolds Pavlins, kas vadījis SPC 20 gadus, ir izdarījis ļoti daudz. Tagad svarīgi saglabāt visus labi iesāktos darbus un tad pēc tam raudzīties, ko varētu uzlabot.

Vai jaunais darbs neapgrūtinās viceprezidentes pienākumu izpildi?

Turpināšu strādāt kā iepriekš. Iepriekšējais amats – Valsts deleģēto sociālo pakalpojumu nodaļas vadītāja – prasīja ne mazāk darba kā tagadējais, tāpēc esmu jau pieradusi veltīt laiku diviem darbiem.

Ko vēl varat piebilst?

Izskatās, mana darba dzīve vijas pa spirāli. Savas pirmās darba gaitas uzsāku tieši šeit, Rīgas Mācību ražošanas uzņēmumā (MRU) Elvīras ielā 19. Tā sen vairs nav, bet esmu atgriezies tajā pašā ēkā kā SIA "Surdotehniskās palīdzības centrs" vadītāja. ▲

Apsveicam un vēlam sekmes!

Foto: Edgars Vorslovs

Baltijas valstu vadītāju tikšanās

15.oktobra rītā Rīgā, LNS centrālajā mītnē pirms Baltijas Nedzirdīgo jauniešu festivāla uz kopīgu apspriedi par ciešākas savstarpējas sadarbības iespējām nākotnē ieradās Igaunijas, Lietuvas un Latvijas nedzirdīgo organizāciju vadības pārstāvji.

Apspriedē triju valstu nedzirdīgo organizāciju vadību pārstāvēja: prezidenti – Vītautas Pivoras no Lietuvas, Tīts Paps no Igaunijas un Edgars Vorslovs no Latvijas, šo organizāciju valdes locekļi – to skaitā LNS viceprezidente Inese Immure, Varis Strazdiņš, Ivars Kalniņš, Māra Lasmane.

Sarunās tika uzsvērti trīs sadarbības modeļi: kultūra, semināri un konferences, interešu aizstāvība valsts līmenī.

Secinājumi, kas radās domu apmaiņā

Pirmkārt, Baltijas valstīs kultūras dzīve īpaši neatšķiras – tāpat kā Latvijā darbojas amatiermākslas kolektīvi, tiek organizēti to koncerti, festivāli. Tāpēc kā pirmo soli var minēt šo kolektīvu apmaiņu ar savstarpējām viesizrādēm. Tiks apsvērtā doma nākotnē festivālus organizēt Baltijas līmenī.

Otrkārt, semināru un konferenču rīkošanā plānots iesaistīt lektoros no kaimiņvalstīm, aktualizējot attiecīgās valsts pieredzi un labās prakses piemērus.

Treškārt, nolemts apspriesties par Baltijas valstu nedzirdīgo kopienu interešu aizstāvību valsts līmenī, aktualizējot ANO Konvencijas par personu ar invaliditāti tiesībām ievērošanu.

Šāda sadarbība radīs pavērsieni ne

tikai LNS darbā, bet Baltijas nedzirdīgo kopienas vienotībā un tālākā attīstībā. Nolemts, ka nākamā tikšanās notiks 2017. gada sākumā Igaunijā. ▲

Ivars Kalniņš

Uzmanību – nedzirdīgo dalībnieku atlase izrādei

Šī izrāde ir starptautisks projekts, ko veidos Latvijā 2017. gadā sadarbībā ar LNS nedzirdīgiem un vādzirdīgiem biedriem.

29. novembrī notiks dalībnieku atlase un intervija ar teātra izrādes režisoriem.

Dalībnieku atlase notiks 29. novembrī no pl. 18 līdz 20, Rītausmā, Rīgā, Kandavas ielā 27.

Aicināti visi un ikviens, aktiera meistarība nav nepieciešama.

Vecums – jebkurš, sākot no 18 gadiem.

Projekta veidotāja – kompānija Forma Pro Films.

Izrādes režisore – Svetlana Ivaņņikova.

Sākumu lasiet 1. lpp. **“Št cīņa ir mūžīga!”** Atbild Raivis Dzintars

Kad aizsākās jūsu patriotiskās tieksmes, kas veicināja to, ka nodibinājāt *Visu Latvijai!*

Mana agrā bērnība aizritēja Atmodas laikā. Baltijas ceļš, Čikāgas piecīšu koncerti, demonstrācijas, pirmo reizi sarkanbaltsarkanais karogs pie Brīvības pieminekļa. Es sapratu, ka notiek kaut kas ļoti, ļoti nozīmīgs, ja jau tas spēj tā izmainīt cilvēku dzīves, tā vienot un iedvesmot. Šos iespaidus esmu ieguvis uz visu mūžu, un šodien tā man joprojām kalpo par atbildi, kam mūsu dzīvē ir patiesa vērtība.

Protams, vēlākos skolas gados bija citas aktualitātes, bet jau padsmiņnieka gados sāku aizdomāties par to, kas ir Latvija un kādai tai jābūt. 16 gadu vecumā izveidoju patriotisku jauniešu organizāciju “Visu Latvijai!” un pulcēju pārsvarā tos skolēnus un pirmo kursu studentus, kuriem šķita, ka Atmodas laika ideāli nav līdz galam īstenojušies.

Šodien man ir 33, esmu Nacionālās apvienības līdzpriekšsēdētājs, un es saprotu, ka par šiem ideāliem nemaz nevar būt pabeigtas cīņas. Šī cīņa ir mūžīga – par to, lai dzimtu latviešu bērni, lai Latvijā runātu latviski, lai cilvēki gribētu šeit dzīvot. Mainās tikai apstākļi un līdzekļi, bet to, vai un kādu gribam savu valsti, mums jāapliecina ik brīdi.

Nedzirdīgie, tāpat kā dzirdīgie, brauc projām uz ārzemēm strādāt, dzīvot. Ko valstij vajadzētu darīt, lai to novērstu? Kā ieaudzināt jauniešos patriotismu? Kā uzskatāt, vai patriotisms pašlaik Latvijā ir pienācīgā līmenī?

Cilvēki aizbrauc ļoti dažādu iemeslu dēļ. Katram radu vai paņiņu lokā ir kāds aizbraucējs. Nacionālā apvienība parūpējusies, lai jaunajām ģimenēm būtu vieglāk pieejams pirmais mājoklis. Protams, tas ir tikai viens no pasākumiem, kas jāveic, bet, manuprāt, viss taču sastāv no atsevišķām lietām, nav jau arī vienas tādas brīnumnūjiņas.

Valstij vairāk jā rūpējas par valstisko audzināšanu, politiķiem jābūt godīgākiem, tuvākiem tautai, iespēju robežās jāatbalsta stabili, labi apmaksātu darbvietu nodrošinātāji. Manuprāt, cilvēki jūt politiķu attieksmi. Ļoti daudzi pat ienīst viņus kā šķiru, bet drīzāk būtu jāieklaušās sirdsbalsī un jāatbalsta tie, kuri tiešām cenšas, lai valstij būtu labāk. Un tādi ir vairākās partijās!

Vai jums dzīvē bijusi saskarsme ar

nedzirdīgiem/vājdzirdīgiem cilvēkiem, lūzdu, pastāstiet par to.

Nelielas dzirdes problēmas bijušas man ļoti tuviem cilvēkiem, bet tas nav būtiski traucējis viņu iekļaušanos sabiedrībā. Drīzāk šādas problēmas ir manam vidējam dēļinām Artim, kuram speciālisti konstatējuši autismu pazīmes. Reizēm, protams, ir grūti, jo dēļināš sešu gadu vecumā nerunā un ir stipri atšķirīgs komunikācijā ar cilvēkiem, un tomēr es viņu uzskatu par lielu Dieva dāvanu.

Artis ir ļāvis skaidrāk ieraudzīt, cik dažādi esam savās vajadzībās un ka tomēr visi vēlamies mīlestību, iespēju mācīties, palīdzēt citiem... Pateicoties Artim, esmu vairāk pievērsies tām problēmām, kuras skar līdzcilvēkus ar īpašām vajadzībām, īpaši bērņus. Arī valsts budžeta ietvaros cenšos sniegt atbalstu organizācijām, kas iegulda savu brīvprātīgo darbu līdzcilvēku labā.

Kā jūs domājat, vai vājdzirdīgs/ nedzirdīgs cilvēks varētu strādāt Saeimā?

Tas būtu Saeimas pienākums atrast veidu, kā vājdzirdīgs vai nedzirdīgs deputāts varētu sazināties ar kolēģiem un pil-dīt deputāta pienākumus.

Ko novēlat Latvijas nedzirdīgo kopienai Latvijas valsts dzimšanas dienā?

Mēs visi esam ļoti atšķirīgi. Katram no mums kaut ko Dievs ir devis mazāk un kaut ko devis tieši īpaši mums, lai ar to mēs sniegtu savu palīdzību līdzcilvēkiem.

Mums visiem ir kopīgs mantojums no senčiem – iedots uz laiku, lai vēlāk to atkal dotu nākamajām paaudzēm, un tā ir Latvija. Es teiktu vairāk. Latviska Latvija. Es zinu, katrs no mums neatkarīgi no amata, dzirdes, redzes vai citām otršķirīgām īpašībām var atrast veidu, kā Latviju darīt stiprāku un labāku. Kaut vai ar to, ka būsim saprotoši un atbalstoši. ▲

Publicitātes foto

No K. Ulmaņa uzrunas skolu jaunatnei, 1936

Vai esat darījuši visu, lai mūsu valsts pastāvētu, ar katru gadu taptu stiprāka un piepildīta, kas mūsu sirdis kvēlo vienmēr kā klusa vēlēšanās, – lai Latvija mums būtu mūžīgi? Tikai šie mēs sasniegsim laimi un labklājību. Šie ir mūsu tēvija, par kuru stāvam un kritam. Latvija ir, un Latvija paliks un būs!

Valsts svētkus gaidot

EDĪTE BRENCE, dienas centra “Rītausma” darbiniece: **Gatavojas valsts svētkiem savlaicīgi**

“Par godu Lāčplēša dienai un Latvijas dzimšanas dienai sarkanbaltās krāsās gatavojam galda dekorus, ornamentus, rotaslietas un citus aksesuārus – visi tematiski noformēti atbilstoši svētku noskaņām. Jau tagad top rotaslietas ar latviešu tautiskajām zīmēm. Uztaisīsim arī piespraudi attiecīgās krāsās. Būs arī pārrunas, kopā apmeklēsim kādu svētku pasākumu.”

ŽANETE ŠKAPARE, Kuldīgas RB valdes locekle: **Kuldīdznieki veidos savu Patriotu nedēļu**

“Mums būs Patriotu nedēļa no 11. līdz 18. novembrim, un tajā katru dienu būs kāds pasākums – paredzēti stāstījumi, praktiskās nodarbības, dalība Gaismas ceļa veidošanā un citas aktivitātes par godu Latvijas valsts dzimšanas dienai.”

VĪTAUTAS URBONAS, Rīgas RB biedrs, lietuvietis: **Apmēram 40 gadus dzīvo Latvijā**

Rīgā savā laikā atradis sievu un jau sen jūtas kā lietuvietis, lietuviešu valoda stipri vien aizmirsusies, jo viņš sazinās latviski.

Vītautas ir apmierināts ar dzīvi Latvijā. Uz ārzemēm braukt nevēlas, kaut gan viņa divi bērni ir jau prom. Bet viņš nebrauktu pat tad, ja būtu daudz jaunāks (pašlaik ir 60).

Latvijas valsts svētkos Vītautas ar sievu parasti vēro salūtu, pastaiģājas pa Rīgu. Mājās sēdēt viņiem nepatīk. Trešdienās vienmēr apmeklē Rītausmas informācijas dienas un citus pasākumus.

Abi ar dzīvesbiedri piedalījās arī nesenajā Baltijas Jauniešu festivālā Rītausmā. Labi patīcis, tikai grūti bijis saprast svešu zīmju valodu. No lietuviešu delegācijas nevienu nav pazinis, un kāds gan tur brīnums – pagājis tik ilgs laiks.

Tālāk lasiet 6.lpp.

Nevis slinkojot un pūstot

Viena no dedzīgākajām Latvijas patriotēm ir bijusī nedzirdīgo skolas literatūras skolotāja, ilggadīgā LNS zīmju valodas komisijas locekle Līga Bauere. Viņa piekrita intervijai ar "Kopsoli" un parādīja no pirmās Latvijas laikiem saglabājušās relikvijas.

To vidū – skatīju Līgas mātes māsas ar roku pārrakstīto LNS himnu "Še, kur līgo priežu meži", pie krūtīm piespaužamu Latvijas karodziņu un ļoti interesantu izdevumu sarkanos vākos "Sirdis liesmās" – patriotisku atziņu izlasi, ko sakārtojais Līgonis, bet ievadu uzrakstījis toreizējais Valsts un ministru prezidents Kārlis Ulmanis.

Ko jūs saprotat ar vārdu "patriotisms"? Vai ir kāda saikne starp Latvijas valsts svētkiem un patriotismu – savas dzimtenes mīlestību?

Vārds "patriotisms" atšķiras no valsts svētkiem. Valsts svētki mums ir katru gadu, bet mēs tos diemžēl svinam arvien mazāk un mazāk. Patriotismu, manuprāt, varētu raksturot kā pastāvīgas atzinības izpausmi savai tautai, savai valstij. Tā ir dziļa mīlestība uz Dzimteni, pienākuma apziņa, ka jāsaglabā latviešu valoda un tautas tradīcijas. Vēl patriotisma vārdā var aicināt slavēt un turēt godā grūtībās izcīnītus sasniegumus savas tautas labā.

Ko nozīmē patriotisms jūsu dzīvē, jūsu ģimenē?

Runājot par patriotismu, mūsu ģimenē to ieaudzina no paaudzes paaudzē. Mēs dzīvojam šajā zemē un esam simtām saišu pie tās sieti. Mūsu mājās vienmēr pirms Lāčplēša dienas uzvelkam mastā karogu. Visu nedēļu karogs tur paliek – lai plīvotu līdz 18. novembrim, kad paši šos svētkus mājās atzīmējam.

Vai patriotismu vajadzētu mācīt skolā? Kādā veidā?

Rīgas Nedzirdīgo skolā esmu nostrādājusi vairāk nekā 14 gadus par latviešu literatūras skolotāju, mācīju to zīmju valodā. Mācīju zīmju valodu arī pašiem skolotājiem.

Skola manā laikā vēl atradās vecajā ēkā. Tagad skolā varbūt vairāk sākuši mācīt patriotismu, nezinu. Bet tas ir ļoti labs jautājums, skolām tiešām vajadzētu censties ieaudzināt skolēnos šo savas zemes mīlestību.

Savulaik skolas vadībai darbam skolā mani ieteica toreizējais LNS prezidents Arnolds Pavlins. Tagad, atskatoties uz nostrādātajiem gadiem, varu teikt: darbs skolā man ļoti patika! Arnoldam Pavlinam par daudz ko savā dzīvē varu pateikties, viņš vienmēr mani aizstāvējis un virzījis. Man ļoti žēl, ka viņš aizgājis no darba LNS sistēmā.

Foto aizmugurē uzraksts: "Sirsnīgā pateicībā par skaisto uzstāšanos LNS jubilejā. A. Pavlins" (27.05.2000)

Ja skolas pievērstu lielāku uzmanību patriotisma ieaudzināšanai, varbūt jaunieši mazāk brauktu projām uz ārzemēm?

Kad strādāju skolā, mācību gada noslēgumā vienmēr uzstājos un lūdzu skolas absolventus nemeklēt laimi svešumā, jo vislielākā laime ir dzīvot tepat mūsu zemē. Jo tā ir mūsu zeme, vienīgā pasaulē! Ir jaunieši, kas domā savādāk, tur neko nevaru darīt. Cik varēju, tik savā laikā viņus mēģināju ietekmēt.

Bet viss jau sākas ģimenē – ja tur neiemāca Tēvzemes mīlestību, tad vēlāk grūti ko mainīt. Bērniem neko nevar pārņemt. Bet man tiešām sāp sirds par tiem jauniešiem, kuri uzskata, ka ārzemēs noteikti ir labāk nekā dzimtenē.

Kas un kā skolā tieši jādara?

Skolā vajadzētu labāk iemācīt latvie-

šu valodu, vajadzētu likt rakstīt diktātus, lai katrs bērns iemācās latviešu valodā uzrakstīt vārdos to, ko viņam saka zīmju valodā un ko viņš pats grib pateikt. Manā laikā tādi diktāti bija, nezinu, kā ir tagad. Ar diktātiem var iemācīt gramatiku, pieturas zīmes, vārdu kārtību, sinonīmus un daudz ko citu. Piemēram, kādas ir atšķirības starp vārdiem "skriet", "tipināt" vai "slāt".

Valoda ir jāiepazīst, lai to varētu iemīlēt. Juris Alunāns ir teicis: "Tauta, kamēr tā savu valodu tur godā, vēl nav pazudusi, tāpēc turiet savu tēvu valodu godā un cieņā."

Jūs pati daudz laika un pūļu velat arī latviešu zīmju valodas kopšanai un attīstībai, vairāku gadu garumā brīvprātīgi vadot LNS Zīmju valodas izkopšanas komisiju. Atmosferā gados jūs arī pirmā nedzirdīgo publikas priekšā izpildījāt LR Himnu. Kāda loma patriotisma jūtu vairošanā ir tieši zīmju valodai?

Negaidīts jautājums! Zīmju valoda mani interesējusi visu mūžu, tāpēc iesaistījos aktivitātēs tās kopšanai un attīstībai, biju brīvprātīgā. Uzskatu, ka šī komisija daudz izdarīja zīmju valodas izkopšanā. Kopīgiem spēkiem mēs izstrādājām jaunas zīmes, sinonīmus, centāmies vienādot dažādos novados lietotās zīmes.

LNS 80 gadu jubilejas svinībās 2000. gada 27. maijā Rīgā, Melngalvju namā es tiešām izpildīju Latvijas himnu (*attēlā*). Man tas bija milzīgs gods un gandarījums uzstāties tik lielos svētkos milzīgas publikas priekšā. Es melodeklamēju no sirds, cik vien izteiksmīgi varēju, lai aizrautu publiku. Pēc tam Arnolds Pavlins man uzdāvināja šī svinīgā brīža fotogrāfiju ar ierakstu.

Ko novēlat nedzirdīgo kopienai Latvijas valsts dzimšanas dienā?

Mans novēlējums ir, lai mēs visi mīlētu savu tautu, lai mēs visi dzīvotu šeit, jo tā ir mūsu zeme. Gribu atgādināt vēl viena latviešu rakstnieka Ata Kronvalda atziņu: "Tikai tas, kas savu tēvu zemi pazīst, var to patiesi mīlēt!"

Es novēlu, lai Latvijas svētkos biedrībās un Rītausmā melodeklamētāji uzstātos ar dziesmu "Nevis slinkojot un pūstot, tautu labā godā ceļ". Un to varētu dziedāt visi kopīgi ar skatītājiem zālē. ▲

Zigmārs Ungurs

Foto: no personiskā arhīva

Sākums 4. lpp. "Valsts svētkus gaidot"

KRISTIĀNA PAUNIŅA, Rīgas Internātvidusskolas bērniem ar dzirdes traucējumiem direktore: "Mums ir daudz tradīciju ..."

Svētkus sākam ar LR karoga pacelšanu 11. novembrī un sveču iedegšanu, izveidojot Latvijas kontūru skolas pagalmā, karoga lentīšu locīšanu un dāvināšanu 18. novembrī, kopīgu koncertu un pētījumu „Mana valsts – mana ģimene”.

Skolēni kopā ar audzinātājiem (vai skolas pārstāvjus) dodas nolikt ziedus pie Brīvības pieminekļa un iedegst svečītes pie Rīgas pils. Klasēs notiek stunda, kas veltīta vēsturiskajiem notikumiem. Svinīgajos pasākumos piedalās Latvijas Nacionālo bruņoto spēku karavīri, organizējot militāras sacensības, stafetes, no metni 7. – 9. kl. skolēniem, svinīgi paceļot Latvijas valsts karogu skolas pagalmā.

Skolā ir svētku pusdienu galds, skolēni saņem dāvanas (parasti šokolāde patriotiskā svētku noformējumā) Latvijas dzimšanas dienā, jo mēs mācām svinēt valsts dzimšanas dienu. 5. maijā svinējam arī "Baltā galdauta svētkus".

Patriotisma tēmu mēs turpinām visu gadu – pagājušā gada maijā skola saņēma atbalstu (300.00 EUR) Vītola fonda organizētajā mācību ekskursiju konkursā, kurā skolēni devās izzinošā ekskursijā "Latvija laiku lokos" un iepazīna Cēsu pils vēsturi, strēlnieku ciņas utt.

Rīgas domes Izglītības, kultūras un sporta departamenta izsludinātajā sabiedrības integrācijas projektu konkursā saņēmām atbalstu nedzirdīgā tēlnieka Vilhelma Treija dzīves un daiļrades ceļu izzināšanai. Paldies Inesei Immurei par dališanos savās zināšanās!

Parasti projektu nedēļas tēmu saistām ar skolēnu audzināšanā svarīgām vērtībām, piemēram, izzinājām latviešu spēka zīmes, pētījām savas dzimtas vēsturi saistībā ar Latvijas vēsturiskajiem notikumiem.

Mācām bērniem būt labdarīgiem – palīdzēt citiem, kuriem ir grūtāk, mācām, ka nevienam nekad nav tik grūti, lai viņš nevarētu palīdzēt citam – kaut ar labu vārdu, ar labu darbu. Tā pagājušajā gadā palīdzējām dzīvnieku patversmei, šogad viņu mums dāvina suņu terapijas seansu.

Šī gada projektu nedēļas tēma ir "Ražots Latvijā" – apzināt, cik daudz mēs par to zinām, ko mēs zinām, un saprast, ka varam radīt arī paši. Un vēl – tuvojas Latvijas 100. dzimšanas diena – **domāsim par to, kādi būs mūsu 100 labie darbi Latvijai.**"

Rīdzinieki godina savus jubilārus

Rīgas RB savus biedrus apaļajās jubilejās sveica pasākumā "Zelta briedumā" 29. oktobrī Rītausmā. Tas norisinājās krāšņi izdekorētā zālē, un to vadīja Elfa Zariņa.

Jubilāri tika svinīgi ievesti zālē un nosēdināti pirmajā rindā, kā pirmie – **astoņdesmitpiecgadnieki** Dzidra Steglava, Spodriete Jurāne un Anatolijs Stepaņuks, par kuriem vakara vadītāja E. Zariņa teica: "Dzimuši tālajā 1931. gadā, Latvijas brīvvalsts laikā, viņi arī šodienas nozīmīgo jubileju svin brīvā Latvijā."

Savus 75 dzīves gadus atzīmēja arī zelta pāris Dzintra un Imants Intsoni (pagājušajā gadā nosvinēja zelta kāzas).

Sešdesmit piecu gadu jubileju svinēja Valentīna Mostova, Vera Gobiņa, Augusts Gobiņš, Aivars Kronbergs, Lonija Heidemane. **Piecdesmitpiecgadnieki:** Skaidriete Baure, Elita Beisone, Viktors Mauriņš, bet viskuplākā skaitā bija visjaunākie – **piecdesmitgadnieki** Ineta Zirniete, Baiba Ancāne, Ilga Māliņa, Valdis Platacis, Edīte Marcinkēviča, Iveta Bite un pati Rīgas RB priekšsēdētāja Māra Lasmane.

Jubilāru vārdi tika parādīti prezentācijā uz ekrāna – un daudziem klāt arī bērnišas vai jaunības gadu bildes, kurās nūdien bija ļoti grūti viņus atpazīt.

Apsveikt jubilārus bija ieradusies arī LNS viceprezidente Inese Immure, kurā savā uzrunā teica: "Man ir gandarījums, ka jau no 1969. gada, kad uzcēla Rītausmu, katra gada nogalē joprojām šeit sanāk nedzirdīgie biedri, lai kopā ar sev tuviem cilvēkiem atzīmētu savu dzīves jubileju un izvērtētu aizgājušos gadus! Patiesībā šī tradīcija aizsākusies ap 1950. gadu, kad nedzirdīgo klubs atradās Jāņa sētā. Novēlu jums, cienījamie jubilāri, priecāties par katru dienu, kas jums dota. Uzdrošinieties izmēģināt kaut ko jaunu, darīt lietas, ko esat gribējuši darīt agrāk. Nekad nav par vēlu sākt!"

Pasākumu bagātināja pašdarbības priekšnesumi: vienmēr klātesošais Rītausmas Trio izpildīja melodeklamācijas, bet skaistu priekšnesumu "Dzimšanas

dienā" demonstrēja Skaidriete Baure, Ingunā Čauna, Anita Atrazsko, Līga Pauniņa, ko noslēdza Maigas Elbrotes un Birutas Lasmanes melodeklamācija "Ļauj tevi sveikt!". Šajā priekšnesumā goda vietā tika nosēdināts mūsu teātra vecmeistars Anatolijs Stepaņuks.

Lūk, dažu jubilāru izjūtas un pārdomas!

Aivars Kronbergs: "Šodien ir otrā reize, kad šeit svinu jubileju. Pirmā reize bija pirms desmit gadiem, kad man palika 55, toreiz svinības notika lielajā zālē, kura bija cilvēku pilna. Savus Tukuma grupas biedrus es jubilejās apsveicu dažādās svinību vietās – citreiz mājās, citreiz pirtī vai citur. Šodien man šeit ir ļautri, patīk, satieku paziņas, uzziņu jaunumus – visiem ir interesanti. Nevar taču sēdēt mājās, tad neko neredz, kas notiek sabiedrībā.

Kā Tukuma grupas priekšsēdētājs novembrī parasti organizēju pasākumus, lai biedri kopīgi atzīmētu valsts svētkus. Bet saaicināt biedrus kopā kļūst arvien grūtāk. Esmu ievērojis vienu lietu. Tagad, kad daudziem ir planšetes, datori, viņi var pļāpāt savā starpā internetā un nemaz nav jānāk uz Tukuma grupas klubu. No vienas puses labi, ka arvien vairāk nedzirdīgo apgūst saziņu internetā, no otras – mazinās pasākumu apmeklēšana.

Visiem pārējiem jubilāriem šodien novēlu veselību, dzīvesprieku un daudz smaidīt. Nenoslēgties internetā, bet satīties ar cilvēkiem personiski. Nauda nav tik svarīga, cik veselība un laime."

Viktors Mauriņš: "Mani no visām pusēm šogad centās pierunāt, lai piesaikos Zelta brieduma pasākumā, jo 55 gadi ir liela jubileja, vajagot nosvinēt kopā ar visiem. Tā nu es šeit svinu pirmo reizi. Patiesībā es neesmu Rīgas biedrībā, bet gan Pļaviņu biedrības Līvānu grupas priekšsēdētājs. No manas biedrības šovakar šeit ir 3 biedri. Šeit svinu tāpēc, ka Rīgā strādāju mēbeļu ražotnē, jo Līvānos darbu nevarēju atrast. Esmu priecīgs šovakar, jutos šeit ļoti labi. Domāju, ka varētu pieteikties uz šādu jubileju vakaru arī pēc 5 gadiem, kad man paliks apaļi 60." ▲

Zigmārs Ungurs

Rītausmieši uzstājas Skotijā

Danu, kā arī LNS un RC pārstāvi Brigitu Lazdu. Abas jau bija iemācījušās skotu alfabētu un iepazīstoties nodaktilēja savus vārdus skotu zīmju valodā, par ko publika bija sajūsmā.

Īpaši jauki bija tas, ka koncertu uzsāka skotu dejotāji – jaunākā skolas vecuma dzirdīgas meitenes skotu tradicionālajos kostīmos. Viņu uzstāšanās parādīja augstu skotu deju tehniku. Diemžēl pašiem nedzirdīgajiem Dandijas klubā nekādu radošo nodarbību nav.

Rītausmiešu koncerts notika divās daļās – pirmajā daļā bija jaunie studēta latviešu deju programma, kuru papildinājām ar prezentāciju par Latviju un LNS. Interesanti, ka gan pasākuma vadīšana, gan prezentācija tika tulkota uzreiz vairākās valodās – Brigita runāja latviski un latviešu zīmju valodā, Dana tulkoja angļiski un to uz skotu zīmju valodu tulkoja skotu tulki. Kad koncerta ietvaros mācījām visiem skatītājiem latviešu deju „Tūdaliņ, tagadiņ”, tad valdīja visu valodu sajaukums – runa latviski, angļiski, zīmes latviešu, skotu. Bet galvenais, ka visi visu saprata un iemācījās, jo deļa taču ir ķermeņa valoda, kurai nav valodas barjeru.

Otrā daļa koncertam sastāvēja no mūsdienu dejām un melodeklamācijām, ko izpildījām latviešu zīmju valodā. Vienīgais, ko tulkojām starptautiskajās zīmēs, bija Prāta vētras dziesma „Welcome to my country” (*Laipni lūdzam mūsu zemē*) kopā ar video par Latviju. Jāsaka, ka publika bija atsaucīgāka nekā Latvijā un ļoti aktīvi dzīvoja līdz katram priekšnesumam – smējās, aplaudēja un iesaistījās gan latviešu dejas, gan dziesmas/melodeklamācijas apmācībā. Organizatori secināja, ka ļoti sen viņu klubā nebija pulcējies tik daudz cilvēku un īpaši prieks par Skotijā dzīvojošiem latviešiem – tika saskaitīti 26, kas esot nebijis liels skaits.

Protams, nekāda zelta dzīve svešumā jau nav – daudzās sarunās ar Skotijā dzīvojošiem latviešiem atklājās, ka tāpat smagi jāstrādā, par visu jāmaksā, pakalpojumi nav lēti, kā arī nav tik pieejami, kā, piemēram, Latvijā.

26. oktobrī, pateicoties Valsts Kultūrkapitāla fonda atbalstam, Latvijas Nedzirdīgo savienības kultūras nama „Rītausma” jauniešu deju kolektīvs kopā ar vadītāju, surdotulku Danu Kalpiņu – Geidu un LNS Rehabilitācijas centra pārstāvi Brigitu Lazdu devās uz Skotijas pilsētu Dandiju.

Projekta „Mēs esam tas, ko mēs svinam – 1” dalībniekus Glāzgovas lidostā sagaidīja Skotijā dzīvojošie latvieši ar saviem skotu kolēģiem un mazu busiņu, ko vadīja nedzirdīgs šoferis. Dandijas pilsēta arī naktī pārsteidza ar skaisti izgaismotām senlaicīgām ēkām un izrotātām ielām. Seši brauciena dalībnieki tika izmitināti hostelī pašā Dandijas centrā, trīs dalībniekus uzņēma pie sevis mājās skotu zīmju valodas nedzirdīgā pasniedzēja Elizabete Adamsa (Adam), bet dejotāja Lilita Logina apmetās pie savas mammas Ilonas, kura bija šī vieskoncerta galvenā iniciatore un organizatore.

Pateicoties tieši Ilonai Virtigai, 10 latvieši guva fantastiskus iespaidus 5 dienu garumā un iespēju dalīties ar latviešu kultūru un deju prasmēm, savukārt Skotijā dzīvojošie latvieši un vietējie iedzīvotāji izbaudīja deju koncertu, kā arī satika ilgu gadu neredzētus kolēģus, radus un draugus no Latvijas un Skotijas.

Ceļojuma otrajā un trešajā dienā notika ekskursijas. 27. oktobrī devāmies uz Skotijas galvaspilsētu Edinburgu. Ekskursijas laikā tulkiem austiņās skanēja īss ieskaits, ko Dana tulkoja zīmju valodā. Visa grupa guva pilnvērtīgu informāciju par Skotijas vēsturi un kultūru. Bija arī iespēja apskatīt Skotijas Parlamentu. Kopumā bija ļoti interesan-

ti redzēt senlaiku ēkas ar jaunceltnēm vairākos stāvos – būvētas uz tādiem kā tiltiem. Pašā pilsētas vidū – nacionālais parks ar lielu kalnu, kas kādreiz bijis aktīvs vulkāns. Tas apvīts ar legendām un pieredzējis gan bruņinieku turnīrus, gan īstas kaujas, kas Skotijā notikušas nemitīgi.

28. oktobrī iepazīnām nedzirdīgo klubu, kur mums notika mēģinājums koncertam nākamajā dienā. Izaicinājums bija zālē esošie stabi, kurus veiksmīgi iesaistījām savos deju uzvedumos. Pēc tam sekoja vēl viena ekskursija: uz Karalienes skatu (Queens view) – fantastiski skaistu ieleju kalnos ar ezeru virkni un ūdenskritumiem (Bruar falls).

Vakars gan pagāja, gludinot tērpus līdz pat pusnaktij, taču neviens neželējās, jo gatavojāmies lielam notikumam!

Sestdienā, 29. oktobrī, tas bija klāt – nedzirdīgo klubā 5 stundu ilgos mēģinājumos un organizatorisko lietu kārtošānā visi darbojās ar patiesu prieku un atdevi. Kad vakarpusē sanāca kopā latvieši un skoti, arī angļi, valdīja patiens atkalsatikšanās un iepazīšanās prieks, neformālas sarunas un kontaktu apmaiņa.

Pasākumu atklāja mums jau zināmā zīmju valodas pasniedzēja Elizabete. Viņa stādīja priekšā nedzirdīgo jauniešu deju grupas vadītāju un tulku

Tālāk lasiet 10. lpp.

Sākumu lasiet 1. lpp. "Baltijas jauniešu festivāls aizvadīts!"

Atklāšanas ceremonijā

Festivālu atklāja LNS Jauniešu centra vadītājs Kristaps Legzdīņš, klāt bija arī Lietuvas Nedzirdīgo jauniešu organizācijas prezidente Monika Paula un Igaunijas Nedzirdīgo jauniešu asociācijas prezidente Merlina Pusa.

Uz lielo pasākumu ieradās arī LNS prezidents Edgars Vorslovs, Lietuvas Nedzirdīgo asociācijas prezidents Vītautas Pivoras un Igaunijas Nedzirdīgo biedrības prezidents Tīts Paps, kuri ar uzrunu sveica klātesošos un novēlēja festivālam sekmīgu norisi.

Klātesošos ārkārtīgi aizkustināja uz ekrāna demonstrētie vēstījumi zīmju valodā ar dažādu pasaules valstu nedzirdīgo slavenību novēlējumiem. Šādas slavenības jaunieši parasti redz tikai sociālajos portālos – viņu vidū, piemēram, EUDY prezidents Timotijs Rovijs no Beļģijas, WFDYS pārstāvis no Singapūras, EUD prezidents Marku Jokinens, krievu aktieris Aleksandrs Sideļņikovs, aktieris Džons Maucere no ASV, japāņu komiķis Kazuo Mimurins, slavenais orators Arkādijs Belozovskis no ASV, motobraucējs Istvans Marko, Kanādas aktrise Davna Jani Birleja un vēl citi.

Programma bija daudzveidīga, abās zālēs uzstājās 15 nedzirdīgie lektori no dažādām valstīm. *Rītausmas* pirmais stāvs bija pilns ar interesantiem, kuri vēlējās uzzināt par dažādām tēmām. Darbojās arī bērnu stūrītis, foajē varēja aplūkot mākslas darbu izstādi.

Ieskats lekcijās

Teātra aktrise **Jolanta Znotiņa** ("Mans ceļš uz teātra mākslu") stāstīja par savu teātra pasauli – karjeru un sasniegumiem, par to, kā tajā jūtas un spēj sadarboties ar dzirdīgajiem.

Laura Klāsupa ("Brīvprātīgais darbs Kenijā") – iepazīstināja ar savu brīvprātīgā darba pieredzi Kenijā, ar to, kā viņai tur izdevās iedzīvoties afrikāņu ģimenē, mācot bērniem zīmju valodu un daudz ko piedzīvojot šajā valstī.

Igaņu puisi **Jāns Rauls Ojastu** un **Jāns Hellermans** ("Ceļojot ar stopiem apkārt Eiropai") pastāstīja par 65 dienu autostopošanu Eiropā pagājušajā vasarā, sākot no vēsākajām Skandināvijas valstīm līdz saulainajai Portugālei. Daudz iespaidīgu piedzīvojumu, ieguvumu un – arī problēmu...

Igauniete **Gretele Murda** ("Ceļojums uz Dienvidaustrumāziju: Pasaule ir kā grāmata, un tie, kas neceļo, izlasa tikai vienu lappusi") ceļoja 3 mēnešus

pa 7 dažādām valstīm un katrā valstī uzzināja šokējošas ziņas – gan pozitīvas, gan negatīvas.

Igaunijas ķīmiķis **Mareks Kollo**: ("Kāpēc un kā daba darbojas – zinātnieka acīm") īsi pastāstīja, kā attīstās dzīvība un telpa no vismazākajām nedalāmām daļiņām, pirms prāts vēl nespēj aptvert likumus. Viņš pēta jūras dzīvās radības, lai iegūtu noderīgu materiālu vēža ārstēšanai.

Lietuvietis **Raimundas Jankus** ("Kā iemācīties lidot ar paraplānu?") dalījās ar savu pieredzi, kā apguvis prasmi lidot ar paraplānu un kas jādara, lai iegūtu paraplāna tiesības. Lietuvas cilvēki bijuši pārsteigti, kad viņš kopā ar 6-gadīgo bērnu lidojis ar paraplānu. Viņš ir vienīgais nedzirdīgais Eiropā, kam ir šādas tiesības. Bet Amerikā ir kādi 3 nedzirdīgi cilvēki ar paraplāna vadīšanas tiesībām.

Laura Valīte (attēlā vidū) no Lietuvas ("Seksa stāsts") prezentēja īpašus jautājumus saistībā ar seksu – kas ir sekss, bauda, kādas ir atšķirības attiecībā

pret seksu baudu agrāk un tagad.

Lietuviešu modes dizaineri **Giedrius Šarkauskas** (attēlā augšā) un **Ruta Šarkauskaite** ("Lina kāpas") stāstīja, kā sācies un attīstīties viņu linu auduma apģerbu bizness līdz pat iekļūšanai pasaules modes biznesā ar partneriem, piemēram, Japānā, Amerikā.

Nedzirdīgais **Hulusi Bati** no Anglijas ("Psiholoģijas stāsts") izklāstīja vairākas situācijas, pamatojoties uz reāliem notikumiem un pagrieziena punktiem, kas pārbaudījuši viņa psiholoģisko izturību. Šī lekcija aizrāva daudzus festivāla apmeklētājus.

Sociālā portāla "Facebook" slavenais spāņu komiķu pāris **Jose Daniels Rosello** un **Marina Longares Escrichs** parādīja humorpilnu uzvedumu "Vecvecāki ar salauzto sirdi".

Vācijas jauniešu **Svantje Markusa** („LGBT – Vai tas ir normāli?") aktualizēja seksuālo minoritāšu tēmu, uzsverot, ka katram cilvēkam ir tiesības izvēlēties dzimumu.

Spānijas jauniešu **Aleluja Cases** („Kas ir līderis?") pavēstīja, kā viena gada neformālās apmācības Dānijā iegūtās zināšanas izmantojis dažādos darbos.

Vakara daļā un noslēgumā

Festivāla ceremoniju vadīja pašmāju jaunieši Lilita Logina un Varis Salmiņš. Uz ekrāna tika parādīti videoklipi – dažādi kuriozi; uzstājās mūsu nedzirdīgo jauniešu deju grupa no „Rītausmas”; skatītāji varēja vērot indiešu dejas, ielu vingrotāju priekšnesumus no „Street Warriors” un dejas ar gaismas efektiem no studijas „Dreatteam dance”. Pārsteigums bija arī trīs lielas tortes, kur katrai dekorējumā bija savs karogs – Latvijas, Lietuvas un Igaunijas.

Visu triju Baltijas jauniešu organizāciju vadītāji pasākuma svinīgajā noslēgumā apliecināja gandarījumu par paveikto dienas garumā un izsacīja cerību uz sadarbības stiprināšanu nākotnē. Pēc apmeklētāju atsauksmēm spriežot, pasākums izdevās lieliski, par spīti lielajam apmeklētāju skaitam.

Milzīgs paldies 28 brīvprātīgajiem no Latvijas, Lietuvas un Igaunijas.

Brīvprātīgie no Latvijas bija: Kristaps Legzdīņš, Lilita Logina, Varis Salmiņš, Kristīne Magone, Maira Bruže, Krista Blīzna, Jānis Glušņonoks, Māra Kursīte, Aleksandrs Altuhovs, Edgars Celmiņš, Madara Indriksone, Annija Omanbriede, Anita Grahoļska, Kristaps Štelmahers, Jaketerina Jasinska-Volkova, Dace Vingre, Sergejs Soklakovs,

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

Elīna Atraszko; **no Igaunijas** – Merlina Pusa, Gerli Koivs, Amiolla Pihele, Kerts Kalviks, Aleksandrs Šelegs; **no Lietuvas** – Erika Jočīte, Rasa Buikauskaite, Dmitrijs Kurzenkovs, Monika Kumžaite.

Nākamā tikšanās plānota 2018. gadā Igaunijā.

Festivāla atbalsis

Līga Pauniņa: Baltijas Nedzirdīgo jauniešu festivālā piedalījies pirmo reizi un biju pārsteigta, redzot vienkopus tik daudz jaunu, darbīgu cilvēku. Patika, ka starptautiskajās zīmēs varēja vērot video novēlējumus no ārzemju nedzirdīgajiem, un šāda komunikācija ļāva visumā itin labi saprast visu sacīto.

Tā tas bija arī lekciju un pārrunu nodarbībās, kuras vadīja paši nedzirdīgie. Patīkami bija vērot arī mākslas darbu izstādi un roku darba izstrādājumu tirdziņu.

Labi bija organizēta brīvprātīgo iesaiste visu aktivitāšu norisē, un tas kopumā radīja vizuāli iespaidīgu skatu par visu festivālā notiekošo. Biju sajūsmā par to, kā ar savu tēmu uzstājās Jose Daniels Rossello un Marina Longares Escrichs no Spānijas, Hulusi Bati no Lielbritānijas, mūsu pašu Jolanta Znotiņa u.c. Festivāla fotoattēlos redzu tik daudz jauku emociju un smaidu sejā. Malači mūsu jaunieši, paldies!

Elfa Zariņa: Man šajā laikā bija tik lieliska sajūta – atlidoja meita no Zviedrijas, varēju samīļot. Tas bija labākais bonuss! Mājā bija dzīvīga atmosfēra – pa nakti mūsmājās gulēja dažas meitenes no Lietuvas un Igaunijas. Festivālā bija prieks satikt daudzus jaunības laika draugus – nedzirdīgos sportistus un viņu atvases. Man patika visas lekcijas un citas aktivitātes. Paldies organizatoriem!

Inta Beitika: Esmu ļoti pateicīga pasākuma rīkotājiem. Pirmoreiz apmeklēju tādu pasākumu. Ļoti patika visas lekcijas. Bija ļoti grūti izvēlēties, kuras apmeklēt, vairākas notika vienlaikus. Uzzināju daudz ko labu par citu pieredzi, kā pierādīt sev un citiem, ka nedzirdīgie spēj izdarīt visu. Lekcijas bija brīnišķīgas, interesanti bija satikt nedzirdīgas slavenības, redzēt savām acīm šos apbrīnojamus cilvēkus. Pasākumā guvu daudz pozitīvu emociju.

Intis Zvirbulis: Bija cilvēku pārpilnība, telpās karsti, bet – interesanti. Patika stāsts par seksu. Bet žēl, ka notika uzreiz

divas lekcijas, gribējās apmeklēt vairākas. Noslēguma pasākumā bija daudz šovu. Pozitīvi pasākumi, bet vajadzētu nedzirdīgajiem vairāk uzstāties zīmju valodā. Kā neliela ķibeļa jāmin, ka pie reģistrācijas bija daudz cilvēku rindā. Kopumā bija patīkami. Liels paldies, jauniešu komanda paveica labu darbu.

Anda Tidemane: Vīrs man sagādāja pārsteigumu, saņēmu vēstuli ar ielūgumu un biļeti uz šo pasākumu. Sajūta, visu vērojot, bija fantastiska – gan lekcijas, gan mākslas darbi un rokdarbi, gan vakara šovi.

Mums bija ļoti svarīgi organizēt kvalitatīvu pasākumu. Sagatavošanas darbos jaunieši pārdzīvoja ārkārtīgi daudz emociju. Darbi iesākās ar papīriem, bet viņiem tie likās laika izšķiešana...

Priecēja iznākums – pasākums tika augsti novērtēts, beidzās ar lielu gandarījumu un pirmo milzīgo pieredzi darītājiem. Mani ļoti iepriecināja, ka pasākuma apmeklētāji momentā saplūda vienā veselumā ar vienotu valodu, sapratni, interesi, kultūru, mentalitāti. Visi bija savējie – priekā atraisīti, saliedēti kopības izjūtā.

Milzīgs paldies brīvprātīgajiem par darbu! Jā, tas nebūt nebija viegli. Bez viņiem nebūtu iespējams sarīkot tik plašu pasākumu.

Paldies par sniegto atbalstu uzņēmumiem: SIA "Rīgas Pienšaimnieks", SIA "Coca-Cola HBC Latvia", SIA "Melnā Kafija", SIA "Fazer Latvija", SIA "Brain Games", SIA "Maxima Latvija", SIA "Rimi Baltic".

LNS Jauniešu centra vadītājs Kristaps Legzdīņš:

Biju izvirzījis mērķi – būs vismaz 220 dalībnieku, jo pirmajā festivālā Lietuvā bija aptuveni 200 dalībnieki. Bet galā saradās divreiz vairāk. Tas pārspēja visas manas cerības. Rītausma bija kā liels skudru pūznis, pilns ar nedzirdīgiem cilvēkiem, ar zīmju valodu, ar mūsu kultūru. Es neredzēju lekcijas, jo palīdzēju brīvprātīgajiem, bija jāveic daudz mazu, bet svarīgu darbu, lai pasākums izdotos lielisks. Daudzi cilvēki pozitīvi vērtēja pasākumu. Liels paldies LNS, Ivaram Kalniņam, Kristīnei Magonei, mūsu komandai, visiem brīvprātīgajiem.

Priecājos, ka izbaudīju šo festivālu. Izdevās parunāt ar Hulusu Bati no Anglijas, viņš pastāstīja, kā viņiem klājās ar sievu, kad uz dzemdībām devās bez surdotulka, kā cīnījās par savām tiesībām. Viņš man teica, ka nekad nevajag padoties, jo jācīnās līdz galam.

Pēteris Čivlis: Man bija satraukums un laba sajūta, jo bija daudz jauniešu. Iepazinājos ar starptautisko zīmju valodu, ieguvu jaunus draugus ārpus mūsu valsts robežām. Iepatikās Lauras Klāsupas tēma par Kenijas piedzīvojumiem un par brīvprātīgo darbu kopumā. Arī psiholoģijas tēma ar Hulusu Bati bija saistoša. Ieguvu informāciju par to, kā kļūt par brīvprātīgo.

Vērtē LNS valdes loceklis Ivars Kalniņš:

Sākotnēji jauniešiem likās, ka šis pasākums ir īstenojams tāpat kā citi pasākumi, bet laika gaitā atklājās, ka darbu ir daudz vairāk, nekā viņi iedomājušies.

LNS prezidents Edgars Vorslovs:

"Baltijas nedzirdīgo jauniešu festivāls bija viens no lielākajiem šī gada pasākumiem. Mani patīkami pārsteidza jauniešu uzņēmība, lielais brīvprātīgo skaits. Bija patīkami vērot, ka festivāla lekcijas un prezentācijas interesēja ne tikai jauniešus, bet arī vecāka gadagājuma nedzirdīgos.

Man no šī festivāla ir divas atziņas: pirmā – sociālajiem tīkliem mūsdienās ir ļoti liela ietekme viedokļa veidošanā un otrā – mūsu jaunieši VAR daudz, atliek tikai gribēt savu enerģiju ieguldīt LNS attīstībā." ▲

Rakstu sagatavoja: Lilita Logina, Ivars Kalniņš, Kristaps Legzdīņš, Kristīne Magone
Foto: Anita Grahoļska un Edgars Celmiņš

Sākumu lasiet 7. lpp.

"Rītausmieši uzstājas Skotijā"

Dandijā ir tikai 5 tulki. Lai saņemtu pakalpojumu, jāgaida ļoti ilgi, uz labu tulku – līdz pat 3 mēnešiem. Sociālās rehabilitācijas pakalpojumi kā pie mums Latvijā nav nodrošināti, brīvā laika aktivitāšu nav, izņemot pašu organizētus pasākumus neformālā gaisotnē.

Kur un kādās profesijās tur strādā mūsu nedzirdīgie? Pārsvārā ir apkopējas, celtnieki, namdari, galdnieki, metinātāji utt. Visumā apmierināti, visiem latviešiem ir darbs. **Vai vēlas atgriezties dzimtenē?** Atbildes bija dažādas, bet pārsvārā bija noraidošas. Jo daudzi ir aizbraukuši ar ģimenēm, bērni apmeklē Skotijā skolas, ļoti labi pārvalda angļu un skotu zīmju valodu. Interesanti, ka latvieši savās ģimenēs arī runā jauktās zīmju valodās – gan skotu, gan angļu un arī latviešu.

Visi, kā vienisprātis, uzsvēra, ka iedzīvoties sākumā ir bijis ļoti grūti. Valodas barjera, skotu mentalitāte un kultūra, nedzirdīgo sabiedrība, darba meklēšana, pārtika utt., to pat visu nevar izstāstīt.

Nedzirdīgie latvieši uzskata, ka Latvijā ir vēl grūtāk atrast labi apmaksātu darbu kā Skotijā, un tas ir galvenais šķērslis. Un tomēr, lielākā daļa atzina, viņu sirdīs dzimtene ir un paliek Latvija. Tāpēc turēsim īkšķus, lai vismaz viens uz koncertu atnākušais atgrieztos mājās un priecētu LNS pasākumus un citas aktivitātes ar savu līdzdalību!

Latvijas valsts simtgades svinības notiks laikā no 2017.gada līdz 2021.gadam. Latvijas valsts simtgades svinību galvenais vēstījums ir „Es esmu Latvija”, un LNS jauniešu deju kolektīva „Rītausma” vieskoncerts Skotijā ir viena no Latvijas valsts simtgades svinību norisēm.

Plašāka informācija: www.lns.lv sadaļā Projekti. ▲

Sagatavoja: Dana Kalpiņa – Geida, LNS kultūras projektu vadītāja un Brigita Lazda, LNS RC Sociālās rehabilitācijas nodaļas vadītāja

Liepājnieki draudzējas ar valmieriešiem

1. oktobrī uz Nedzirdīgo dienas pasākumu biedri sanāca ar labu omu un groziņiem.

Tika sveikti biedrības aktīvisti par viņu darbu un atsaucību. Pēc tam sekoja Guntas Vazdiķes un Alda Ādamsona stāstījumi un prezentācija par Briseli, kur notika konference “Daudzvalodība un vienlīdzīgas tiesības ES: zīmju valodu loma”. Bija ļoti interesanti uzzināt par šo nozīmīgo notikumu.

Uzņēmām arī ciemiņus – no Valmieras biedrības. Jaukas un vērtīgas sarunas, garšīgs viesu klinģeris, kopīgs saulrieta baudījums pie jūras. Tādi kopējie brīži ir ļoti nepieciešami... ▲

Daugavpilī svin arī remonta laikā

Lielā remontu dēļ pašlaik strādā visi kopā vienā lielā telpā – biedrības zālē. Turpat notiek dažādi pasākumi. Viens no tiem – Nedzirdīgo diena, kuru atzīmēja savu biedru lokā.

Valdes priekšsēdētāja pateicās aktīvistiem un pašdarbniekiem, pasniedzot dāvanu karti no lielveikala “Maxima”, sveica arī jubilārus un biedrības valdes locekļus.

Svētki izdevās ļoti jauki, notika sarunas, dejas un rotaļas. ▲

Rēzeknē kopīgi dzied LNS himnu

8. oktobrī, kad vējš, virpuļodams starp koku zariem, meta lapas dzeltenās un lapas sārtās zemei kā rudens seģeni, mēs svinējām Nedzirdīgo dienu Rēzeknē.

Pasākums tika svinīgi atklāts ar jaunu tradīciju – kopīgi dziedāt LNS himnu “Še, kur līgo priežu meži”. Mūsu biedri un viesi ir malači, centīgi dziedāja līdz šo dziesmu.

Tradicionāli tika sveikti tie biedri, kuriem šogad apert apaļas jubilejas: **Antonija Caica, Vilhelms Jankelāns, Pēteris Kalvīts, Edvins Lankovskis un Ņina Vinogradova.**

Rēzeknes RB biedrus sveica arī Rēzeknes domes deputāts Jānis Krišāns.

Pasākuma gaitā tika sumināti un izteikti pateicības vārdi arī biedrības aktīvistiem:

Ilonai Fominai, Inesei Gedušai. Jolantai Tutinai, Alīnai Kurevļovai, Viktoram Rubinam, Nikolajam Savenko, Normundam Kolangam, Arturam Vindačam, Andrejam Bogdanovam, Vitai Kravalei, Ārijai Kopeikai, Aleksandram Ribakovam, Monikai Lankovskai, kā arī visiem mūsu biedrības biedriem, kuri kā mazie gariņi sikos darbiņos ikdienā vai svētkos arī šad tad palīdz.

Svētki tika svinēti ar jaukrām aktivitātēm, dejām, foto un video par festivālu Gorā un Nedzirdīgo dienas koncertu Rīgā. ▲

Kuldīgā visiem patīk

8. oktobrī kuldīdznieki atzīmēja Nedzirdīgo dienas pasākumu viesu namā „Poliši” ar vairāk nekā 40 apmeklētājiem.

Tika sveikti šā gada jubilāri un izteikta pateicība biedrības aktīvistiem: **Valteram Gārnim** („Kuldīgas Tūrists” viens no organizatoriem, galvenais ties-

nesis), **Līgai Immurei** („Prāta spēles” un „Patriotu nedēļas” organizatore, ideju autore), **Raimondai Tabakai** (biedrības priekšsēdētāja vietniece, pašdarb-

niece, dažādu ideju autore), **Sandrim Liepiņam**, **Armandam Hildebrantam** (valdes loceklis, pašdarbības dalībnieki), **Ligitai Liepiņai**, **Guntai Jurševskai**, **Vilmai Gregorei**, **Sandrim Lidekam** (pašdarbības dalībnieki), **Žanetei Škaparei** (valdes locekle, „Prāta spēles”, „Patriotu nedēļas” u.c. pasākumu organizatore, mākslinieciskās pašdarbības dalībniece).

Ž. Škapare rosināja arī pārējos biedrus būt vēl aktīvākiem. Valmierieši pateicās par iespēju būt klāt.

Pasākuma saviesīgā daļa risinājās pie skaisti klātā galda, notika spēles un atrakcijas, fotografēšanās skaistos fotogrāmīšos, pirts apmeklēšana un peldēšanās rudenīgi dzestrajā diņķī. ▲

Pilnu tekstu lasiet internetā. PALDIES par informāciju no biedrībām!

Rakstu autori: Elvīra Čaika, Gundega Paņko, Žanete Škapare, Mārīte Sarkane

Foto: Gaļina Gura, Aleksejs Mironovs, Diāna Greneviča, Inese Geduša, Gunta Jurševska, Juris Ozoliņš

Piedzīvojumi, pieredzējumi, pārdzīvojumi – biedrībās

Gardie rudens piedzīvojumi

Valmierieši 22. oktobrī devās uz 30 km attālo Raunu, kur pirmā pietura bija siera ražotnē, kur ražo zaļos sierīņus, rīvēto sieru ar ķiplokiem, gī (kausēto) sviestu, dažādus makaronus ar piedevām.

Tālāk – uz ražotni “Latvijas ķiploks”, kur labi garšoja konfektes no... ķiplokiem ar dažādām piedevām, kuru skaitā upenes, ingvers, cidonijas, zemenes, citroni. Pēc tam nāca kārtā čipšiem – no bietēm, burkāniem, selerijas, kalē kāpostiem.

Pēc tam biedri apskatīja Raunas Staburagu, luterāņu baznīcu, pilsdrupas un noturēja klusuma brīdi pie Raunas pieminekļa “Dievs, svētī Latviju”. ▲

Tas notika Ventspilī

Pasākumu jauniešiem ar spēlēm un jautrām aktivitātēm noorganizēja Anžela Piļipenko un Laura Igarē. Bija padomāts par tā interesantu norisi. Noslēgumā ar melo-deklamāciju “Aiziet vieglāk” uzstājās Marija Pāne.

Oktobrī notika arī novusa sacensības. Vīriešu konkurencē 1. vietu ieguva **Indulis Pāže**, 2. Jānis Šantars, 3. Oļegs Civkunovs.

Sieviešu sacensībā uzvarēja **Raisa Civkunova**, kā otra labākā sekoja Laura Igarē, trešā – Aina Poikāne. ▲

Kuldīgas oktobris

11. oktobrī kuldīdznieki sarīkoja īpašu „ābolu dienu”. Viss bija garšīgs – ābolu zupa, ievārījumi, cepti ar medu un kanēli, ar putukrējumu, kompoti, rauši dažādās variācijās, arī žāvēti utt.

21. oktobrī biedri devās uz pilsētas muzeja izstādi „Kas bija Kuldīgas ebreji?”.

29. oktobrī kopā atzīmēja Visu svēto dienas priekšvakaru jeb Helovīndienu. ▲

Bauda Lietuvas zelta rudeni

Jelgavas grupas biedri oktobrī kopā ar bērniem devās braucienā uz Lietuvas dabas takām.

Apmeklēja Anīkšču dabas parku, kur dabas taka izveidota nevis pa zemi, bet vijas gaisā, caur koku galotnēm.

Nākamais apskates punkts bija Panevėža, pēc tam atceļā uz mājām arī Biržu mini zoo. ▲

Uz Sāremā ar RC gādību

Šogad LNS Rehabilitācijas centrs pirmo reizi organizēja kopīgu ekskursiju saviem darbiniekiem un Rīgas RB biedriem uz interesantām Igaunijas salām – Sāremā un Muhu.

Vispirms tika apskatīta Muhu sala: senās baznīcas, strausu ferma, Ēmu vējdzirnavas zvejnieku ciemā un Kadiķu mežs.

Tad grupa devās uz Kuresāri, kas igauniski nozīmē – „Dzērvju sala”. Kuresāre skaitās mazās Sāremā salas centrālā pilsēta, un uz tās dzīvo 98% igaunji, 2% citas nacionalitātes.

Biedri apskatīja 14. gs. celto bīskapa pili, kas vienīgā Baltijā saglabājusies bez ievērojamām pārbūvēm, apskatīja Kāli meteorītu krāteri, viduslaiku baznīcas, Pangas klintis salas ziemeļu pusē, Anglas vējdzirnavas un Sirves zemesragu.

Brauciena dalībnieki bija ļoti apmierināti. ▲

PALDIES visiem, kuri iesūtīja informāciju par notikumiem biedrībās. Ziņas ievietotas saīsinātā variantā.

Pilnu tekstu un foto skatiet www.lns.lv/lat/jaunumi/lns_biedribu_zinas/.

Sagatavoja: LNS Informācijas nodaļa

Starptautisko zīmju darbnīcā

LNS biedru vidū pēdējos gados ir vērojama interese par starptautisko zīmju apguvi un vairojas tās apgūt gribētāju skaits.

Dažviet Eiropā notiek starptautisko zīmju apmācības, bet dalība tajās dārgi maksā. Ko varētu darīt?

Nu, lūk, ko – Pasaules nedzirdīgo nedēļas ietvaros sadarbībā ar LNS Jauniešu centru notika starptautisko zīmju darbnīca. To apmeklēja 10 līdz 16 dažāda vecuma interesenti ar gan priekšzināšanām, gan bez tām.

Dalībniekiem bija iespēja uzzināt plašāk par starptautiskām zīmēm, apgūt roku alfabētu, izplatītākās komunikācijas zīmes un tēmas, ielūkoties apmācību iespējās interneta portālos, kā arī savstarpēji komunicēt, izmantojot starptautiskās zīmes. Tā bija laba prak-

se sava starptautisko zīmju krājuma pilnveidošanā.

Dažkārt vērojams maldīgs priekšstats par *starptautisko zīmju valodu*, bet **tādas valodas nav**. Starptautiskās zīmes nevar uzskatīt par valodu. Otrā kļūda – uzskats, ka katram vārdam ir viena un nemainīga zīme. Var būt atšķirīgas zīmes sportistiem, jauniešiem, senioriem utml., un laika gaitā starptautiskās zīmes nedaudz mainās.

Paldies Kristapam Legzdiņam un Elfai Zariņai par dalību šīs darbnīcas vadīšanā! ▲

No Ivara Kalniņa raksta (saīsināts)

Jaunieši apgūst zīmju valodu

Starptautiskajā nedzirdīgo nedēļā LNS Jauniešu centrs noorganizēja arī latviešu zīmju valodas darbnīcas nodarbības.

Uz tām varēja pieteikties ikviens jauniešs, kuru interesē zīmju valoda. Programmas ievadā notika ekskursija pa LNS mītni un Rehabilitācijas centru. Dalībnieki iepazinās ar vairākām zīmju valodas tēmām: alfabēts, zīmju valodas pamati, nedzirdīgo kultūra un citas.

Daži jaunieši jau bija iemācījušies alfabētu iepriekšējās nodarbībās, kas notika pavasarī. Jaunieši ātri kļuva droši, atvērti un zinošāki.

Nodarbības vadīja jaunieši no LNS JC: Kristaps Legzdiņš, Krista Kristīne Magone, Jānis Glušņonoks, Lilīta Logina, Maira Bruže. ▲

No Kristapa Legzdiņa raksta (saīsināts)

No zīmju valodas alfabēta vēstures

Kā visām valodām, arī nedzirdīgo zīmju valodai ir savs alfabēts, ko sauc par daktilajām zīmēm vai arī par pirkstu, roku vai manuālo alfabētu. Daktilēšana ir kā „tilts” starp rakstīto un nedzirdīgo zīmju valodu, jo jebkuru vārdu, pat nezinot tā zīmi, var parādīt ar burtiem.

Katrai valstij ir sava nacionālā zīmju valoda un arī daktilais alfabēts. Daktils ir gan vienroku, gan divroku (piem., Anglijā, Austrālijā u.c.).

Nedzirdīgu cilvēku pirmie skolotāji – mūki un ārsti

Jau 1593. gadā spāņu mūka **Melchora de Yebras** grāmatā publicēts pirmais daktilais alfabēts, kurā redzama līdzība ar mūsdienu alfabētu. 16. gs. vidū benediktīniešu mūks **Pedro Ponse** (Pedro Ponce de Leon) pirmais nedzirdīgu bērnu apmācībā sāka izmantot daktilo runu.

1620. gadā Madridē izdota pirmā grāmata par nedzirdīgo cilvēku izglītošanu, kas jāsāk ar burtu un tiem atbilstošo daktilo zīmju apmācību un izrunu.

18. gs. **Jakobs Rodrigess Pereira** pielāgoja spāņu pirkstu alfabētu franču ortogrāfijai, bet 19. gs. **T.H. Galaudets, L.Klerks** to lika pamatā amerikāņu daktilajam alfabētam.

Zīmju valodas pamatlicēji

Par zīmju valodas pamatlicēju tiek uzskatīts francūzis **Š.M. de Lepē** (1712 – 1789). Viņš sāka nedzirdīgo vidū lietoto zīmju apkopošanu, izstrādāja jaunas zīmes, lika pamatus gramatikas izveidei, 1754. gadā Parīzē atvēra pirmo nedzirdīgo skolu un bērnu apmācībā ieviesa mīmikas metodi.

Latviešu zīmju valodas alfabētam – 65

Pirmoreiz tas apstiprināts 1951. gada 18. aprīlī. Līdz tam burti rādīti vai nu ar abām rokām, vai ar vienu roku, pieskaroties degunam vai mutei vai citai galvas daļai.

Pirkstu alfabēta autoru grupa – **Georgs Poršs, Aleksandrs Celms, Ēriks Dambis un Alfrēds Ozols** (zīmētājs) par pamatu izmantoja krievu daktilo alfabētu, ko pielāgoja latviešu alfabēta burtiem, jo tolaik nebija pieejami citu valstu piemēri. Alfabēts tika publicēts 1956. gadā (800 eks.).

Šo alfabētu nedzirdīgie Latvijā bez izmaiņām lieto vēl šodien. Latviešu zīmju valodu un alfabētu var apgūt internetā: www.zimjuvaloda.lv un www.spreadthesign.com

Tā tika veidots alfabēts

Bet – vai varam uzskatīt, ka no 1951. gada sākās latviešu nedzirdīgo zīmju valodas oficiālā vēsture?

Rainiešu ALIAS koncertē Londonā

No 29. septembra līdz 3. oktobrim Londonā viesojās Rīgas Raiņa 8. vakara (maiņu) vidusskolas jauniešu integratīvā grupa „ALIAS”, kas Starptautiskās nedzirdīgo nedēļas ietvaros sniedza tur divus koncertus.

Grupas uzņemšanu organizēja Latvijas vēstniecība Apvienotajā Karalistē.

Jaunieši koncertēja baznīcā St. Sepulchre – without – Newgate Church un Eiropas Rekonstrukcijas un at-

Sākumu lasiet iepriekšējā lpp.

Vai līdz 1951.gadam Latvijā pirkstu alfabēta nebija? Lūk, pasekosim, cik neatlaidīgi nedzirdīgo kopiena virzījās uz šo mērķi – savas dzimtās valodas alfabētu!

Izraksti no Latvijas PSR Kurlmēmo biedrības protokoliem

1949. gada 9. jūlijā Rīgā, Latvijas PSR Kurlmēmo biedrības Centrālā klubā zālē notika Latvijas PSR Kurlmēmo biedrības I kongress.

Debatēs runā delegāts – G. Poršs [Rīgas nodaļa]: *“Lai mēs varētu skaidrāk savā starpā saprasties, tad mums visiem ir jāmācās vienots pirkstu alfabēts latviešu valodā, jo ar zīmēm mēs nevaram skaidri izteikt vietu nosaukumus, uzvārdus u.c. Kamēr šis alfabēts nav iespiests, apmācīšanu uzņem es.”*

Latvijas PSR Kurlmēmo biedrības I kongresa lēmums:

6. Ievest vienveidīgu pirkstu alfabētu latviešu valodā un uzlabot zīmju valodas žestu lietošanu.

No Latvijas PSR Kurlmēmo biedrības Valdes Prezidija sēdes protokola 1950. gada 30. maijā

1. Nolemj nodibināt kurlmēmo žestu valodas pareizrakstības komisiju no autoritatīvo kurlmēmo vidus vienveida žestu valodas izstrādāša-

tīstības bankā (ERAB). Koncertus apmeklēja gan Latvijas un ārvalstu vēstniecību darbinieki, gan dzirdīgi un nedzirdīgi skatītāji. Koncertu ERAB ar savu klātbūtni un uzrunu pagodināja LR ārkārtējā un pilnvarotā vēstniece Lielbritānijas un Ziemeļīrijas Apvienotajā Karalistē Baiba Braže.

Savukārt koncertu minētajā baznīcā apmeklēja bijušais vēst-

nieks Apvienotajā Karalistē Latvijā Ians Bonds, kurš 2007. gadā grupai ALIAS pasniedza projektu konkursa *Together* galveno balvu.

Brīvajā laikā jaunieši iepazinās ar

Londonas populārākajiem apskates objektiem, muzejiem un parkiem, tikās ar Lielbritānijā dzīvojošiem latviešiem.

Grupā “ALIAS” jau piecpadsmit gadus kopā darbojas dzirdīgi un nedzirdīgi jaunieši, kas regulāri uzstājas Latvijā un arī ārpus tās. Kopīgi tiek veidoti muzikāli priekšnesumi, uzvedumi un teātra izrādes, kurās skatuves valodu paplašina arī neverbālā saskarsme – ritms, deja, kustība un pat žonglēšana. Londonas koncertiem īpaši gatavotajā programmā skanēja populāri latviešu un ārzemju komponistu skaņdarbi.

Paldies visiem atbalstītājiem, īpaši Rīgas Domei, Anglijas Daugavas Vanagu fondam un Eiropas Rekonstrukcijas un attīstības bankai.

Aija Kārklīņa, teksts un foto

Starptautisko nedzirdīgo nedēļu Rīgas Raiņa 8. vakara (maiņu) vidusskola atzīmē katru gadu.

Alias koncerta Londonā video <https://youtu.be/rIgitZqXdvl>

nai un ieviešanai Latvijas PSR teritorijā sarunām latviešu valodā. Šai sakarībā uzdod b. Poršam sastādīt šīs komisijas sastāva projektu un likt priekšā Valdes plēnumā apstiprināšanai.

No Latvijas PSR Kurlmēmo biedrības Valdes plēnuma sēdes protokola 1950. gada 12. jūnijā

1. LKB Valdes Prezidija priekšsēdētāja ziņojums.

b.Celms minēja vēl svarīgus faktorus, par kuriem šim plēnumam jādod savs lēmums: vienotas zīmju valodas un pirkstu alfabēta sistemātiska ieviešana Latvijas PSR teritorijā, papildus izglītības nepieciešamība pieaugušiem kurlmēmiem.

4. Dažādi jautājumi un priekšlikumi.

Pirkstu alfabēta, pareizrakstības un žestu valodas vienveida ieviešanai sastādīta komisija 10 locekļu sastāvā, tiek vienbalsīgi pieņemta. Komisija var būt pilntiesīga arī pie 7 locekļu sastāva, kurā jābūt LKB Valdes prezidija visiem locekļiem.

No Latvijas PSR Kurlmēmo biedrības Valdes Prezidija sēdes protokola 1950. gada 15. jūnijā

1. Plēnuma uzdevumu izskatīšana.

1. Zīmju valodas komisijas darbu sākt ar š.g. 1. septembri, līdz tam

laikam veicot visus nepieciešamos priekšdarbus un uzdot katram komisijas loceklim iemācīties pilnībā latviešu valodas pirkstu alfabētu.

No Latvijas PSR Kurlmēmo biedrības 2. kongresa protokola.

1. augustā 1951. gadā

LPSR Kurlmēmo biedrības 2. kongress.

Vārdu pieprasa LKB Smiltenes nodaļas valdes prezidija sekretārs b.Unters, kas ziņo par nedzirdīgo izglītību.

Lai kurlmēmie bērni neatpaliktu izglītības laukā, pastāv kurlmēmo skolas. Šo skolu kurss ir 10-gadīgs, bet skolas sniedz labi ja 4 pamatskolas klašu izglītību.

... kurlmēmo skolas skolotāji neprot zīmju valodu. Katram cilvēkam ir sava mātes valoda, un kurlmēmiem tā ir zīmju valoda. Kamēr kurlmēmais bērns vēl nav pilnīgi apguvis skaņu valodu, tajā pasniegto mācību ātra saprašana viņam saistīta ar zināmām grūtībām. Ja kurlmēmo skolotāji prastu zīmju valodu, viņiem būtu daudzārt vieglāk iemācīt bērniem skaņu valodu. Par to Izglītības ministrijai būtu jāpadomā. ▲

No Lilitas Janševskas sagatavotā raksta Foto: Juris Grundulis

Vēsturisks līgums ar Swedbank

17. oktobrī pirmo reizi LNS vēsturē noslēgts oficiāls līgums ar kādu banku par to, ka nedzirdīgie klienti bez šķēršļiem varēs izmantot surdotulka pakalpojumu bankā.

Bija gadījumi, kad banka nedzirdīgajiem klientiem neļāva izmantot surdotulka pakalpojumu, it kā lai aizsargātu savu klientu finansiālo informāciju.

Pēc vairākām pārrunām un saskaņošanām beidzot noslēgts trīspusējas sadarbības līgums starp Latvijas Nedzirdīgo savienību, Swedbank un SIA "LNS Rehabilitācijas centrs"(RC).

Tas paredz vispusīgu sadarbību, lai nodrošinātu Swedbank klientu – personu ar dzirdes invaliditāti apkalpošanas procesu, iesaistot surdotulkus.

Līgums nosaka, ka LNS realizē surdotulka pakalpojuma sniegšanu Swedbank nedzirdīgajiem klientiem, iesaistot LNS RC, kam ir noslēgti darba līgumi ar kvalificētiem surdotulkkiem. Informācija par surdotulkkiem un viņu pakalpojumu pieejamību tiek ievietota mājaslapā rc.lns.lv sadaļā "Zīmju valodas tulku nodaļa". **Ja klients atnāks uz banku ar kādu citu surdotulku, kurš nav uzrādīts RC mājaslapā, tad Swedbank ir tiesīga moraidīt surdotulka pakalpojumu.** Banka apņemas īpašos gadījumos individuāli izskatīt klienta apkalpošanas iespējas ar profesionāla surdotulka starpniecību, **kurš nav norādīts LNS RC mājaslapā.**

LNS un RC informēs savus klientus par iespēju saņemt Swedbank pakalpojumus jebkurā bankas struktūrvienībā, izmantojot surdotulka palīdzību klātienē vai neklātienē – ar attālināta tiešsaistes videoattēla palīdzību, piemēram, Skype, ooVoo utml.

Līgums paredz, ka surdotulkam bankā būs jāuzrāda sava apliecība, savukārt nedzirdīgajam klientam jāparaksta apliecinājums, ka klients pats ir brīvprātīgi izvēlējis surdotulku un viņam nebūs pretenzijas pret Swedbank par to, ka neļāusi vai apzināti izpausti viņa personas dati vai darījumu informācija. **Ja klients neparakstīs šo apliecinājumu, tad banka viņam neļaus izmantot surdotulku, saņemot bankas pakalpojumus.**

Pēc līguma parakstīšanas LNS delegācija devās mazā ekskursijā pa Swedbank telpām un varēja apbrīnot Rīgas panorāmu no jaunās ēkas augšējā stāva. ▲

Teksts un foto: Zigmārs Ungurs

Kā klājas nedzirdīgiem LTV skatītājiem

13. oktobrī LNS vadība tikās ar pārstāvjiem no Latvijas Televīzijas – par programmām atbildīgo LTV valdes locekli Sergeju Ņesterovu un Dokumentālo raidījumu daļas redaktori Sarmīti Plūmi, lai apspriestu situāciju attiecībā uz raidījumiem nedzirdīgajiem.

Šogad LTV ar subtitriem gatavo 19.4 %, bet ar tulkojumu ZV – 2.3% , un šai vajadzībai no valsts budžeta gadā piešķirta mērķdotācija 157 882 eiro apjomā.

Nākamajā gadā finansējums paredzēts līdzšinējā apjomā. LNS rosināja paplašināt raidījumus bērniem; sporta, kultūras, ēst gatavošanas un citas tēmas, kā arī optimāli izmantot LTV raidījumu "4. studija".

LNS uzskata, ka nedzirdīgiem TV skatītājiem ir ierobežota pieejamība regulāram valstiski svarīgu notikumu atspoguļojumam viņiem saprotamā veidā, tātad nav nodrošināta pilnvērtīga iespēja līdzdalībai nozīmīgās sabiedriski politiskās norisēs valsts mērogā.

Secinājums: valstij šim nolūkam jāparedz nauda visa LTV finansējuma ietvaros, nevis jātērē finansējums no iepriekš minētās mērķdotācijas LTV raidījumiem nedzirdīgajiem.

19. oktobrī redaktore Sarmīte Plūme tikās ar TV skatītājiem Rītausmā, pastāstīja viņiem par pašreizējiem un iecerētajiem LTV raidījumiem ar pieejamību nedzirdīgajiem, kā arī uzklusēja ierosinājumus un atbildēja uz viņu jautājumiem. ▲

Sagatavoja: Ilze Kopamne

Dzelzceļa stacijas kasē – akustiskā cilpa

Akustiskā cilpa kļūst arvien populārāka. Atbilstoši būvnormatīviem, tā obligāti jāierīko semināru un konferenču telpās, taču daudzās valstīs to nodrošina arī baznīcās, bankās, veikalos, slimnīcās, mācību iestādēs, kasu telpās un tamlīdzīgās vietās.

Tās dēvē arī par dzirdes vai audio indukcijas cilpām (pēdējo apzīmējumu mums iesaka lietot būvakustiķis Arturs Pērkonis). Bet tālāk šai rakstā saīsināti lietošim vienkārši vārdu „cilpa”. Uzzinājušas, ka Rīgas Centrālās dzelzceļa stacijas 10. kasē ierīkota šī cilpa, Baiba Bicēna, Māra Ruva un Daina Meldere no Rīgas RB grupas *Tilts*, līdzņemot Edīti Rozenfeldi, devās pārbaudīt šo jaunumu. **Kasi varējām viegli atrast** – tā atrodas bijušajā piepilsētas vilcienu zālē. Blakus ir kāpnes uz C tuneli, kase ir labajā pusē. Negājām klāt pie kases reizē, bet atsevišķi un uzdevām kasieri dažādus jautājumus. Piemēram, cik maksā biļete uz Jūrmalu, cik maksā bērnu biļete, vai jāmaksā par velosipēda pārvadāšanu, vai te var iegādāties biļeti uz Maskavas vilcienu...

Kasieres atbildes varēja saņemt labi. **Jāsaka, nav jau problēmu** vilciena biļetes iegādāties arī kasē bez „cilpas”, – ja skaidri zina, uz kuriem jābrauc un cik maksā biļete, tad tās nopirkšana nekad pārpratumus nav izraisījusi. Un tomēr, ja pie kases dodas iebraucējs no citas pilsētas, kuram informācijas trūkst, sazināšanās ar „cilpas” palīdzību var noderēt. Tikai neaizmirstiet palūgt, lai kasiere ieslēdz mikrofonu un **paši noregulējat dzirdes aparātu T režīmā!** Un ņemiet vērā, ka reizēm kase var būt slēgta. Darba laiks ir norādīts. Kamēr testējam cilpu, zālē skanēja arī paziņojums par kāda vilciena atiešanu. Diemžēl šo paziņojumu gan sapratām kā nu kurš – tikai pa pusei vai nemaz. ▲

Baiba Bicēna

Patriotu mēnesī uzvar Raitis Ozols un Elīna Atraszko

I vietā: Raitis Ozols. "Šeit sākas Latvija"

Fotokonkursa "Mūsu biedru fotostāsti" novembra tēmai "Es milu Latviju!" tika iesūtītas 14 fotogrāfijas. Lūk, entuziasisti, kuri pacentās: Sintija Kārklīņa, Raitis Ozols, Sandra Gutāne, Anda Tīdemane, Inguna Čauna, Elvīra Čaika, Mārīte Sarkane, Lilita Logina, Elīna Atraszko, Airita Krasnā, Rota Gulbe, Genovefa Ņevjadomska, Santa Strauja un Andris Keders.

Žūrijas vērtējumā pirmā vieta Raita Ozola fotogrāfijai "Šeit sākas Latvija". Tā ir uzņemta šovasar mūsu brašo rokeru brauciena laikā, apceļojot Latvijas robežas. Otrajā vietā Elīnas Atraszko viesizrāžu laikā Skotijā uzņemtā pašbilde jeb selfijs "Latvju trejmeitiņas Skotijā", bet trešajā vietā valmierietes Sintijas Kārklīņas foto "Mēs milam Latviju!", kas uzņemta pie Raudas Brīvības pieminekļa.

Publiskajā balsojumā, ko veica Facebook un draugiem.lv lietotāji, uzvarēja Elīnas Atraszko fotogrāfija "Latvju trejmeitiņas Skotijā".

Decembrī mūsu konkurss noslēgsies, un tam par godu tēma nav noteikta – jums ir pilnīga brīvība, varat fotografēt, ko vien vēlaties. Galvenais, lai bildes būtu interesantas un kvalitatīvas!

Aicinām piedoties arī tādus fotografēt mīļotājus, kuri vēl ne reizi nav piedalījušies šajā konkursā. Ikvienam vēl ir iespēja iegūt pašu galveno balvu, kā arī būt vienam no labākajiem šajā radošajā sacensībā.

Neaizmirstiet foto iesūtīt līdz 6. decembrim. ▲

Žūrijas vārdā: Zigmārs Ungurs

II vietā žūrijas un publiskajā vērtējumā: Elīnas Atraszko. "Latvju trejmeitiņas Skotijā"

III vietā: Sintija Kārklīņa "Mēs milam Latviju!"

2017. gadu sagaidot – balle MELNS&BALTS

2017.GADA
SAGAIÐĪĶANAS
PASĀKUMS

MELNS & BALTS

2016. GADA 31.DECEMBRIĻ PL. 20
K/C "Rītausma", Kandavas ielā 27, Rīgā

IEEJA PAR ZIEDOJUMIEM:
LĪDZ 8. DECEMBRIM

LNS Jauniešu centrs aicina uz 2017. gada sagaidīšanas pasākumu „MELNS&BALTS”, kas notiks 31.decembrī pl. 20 līdz saullēktam pl. 6, LNS KC „Rītausma”, Kandavas ielā 27, Rīgā. Reģistrācija notiks no pl. 19.

Pasākuma programmā būs svētku galds, konkursi, fotostūrītis, loterija, šovi, uģuņošana, spēles, dejas un citi pārsteigumi (plašāk skat. video: <http://www.lns.lv/lat/pasakumi/?doc=15516>)

Vietu skaits ir ierobežots!

Pieteikties LNS Jauniešu centrā, Elvīras ielā 19, Rīgā, 2. stāvā.

Obligāti vakartērpi „MELNS&BALTS”.

Jauniešu centra kontaktin-

formācija:

e-pasts: jauniesi@lns.lv, skype: LNSjauniesi; Kristapa Legzdiņa tel.nr. 26985905(sms), Kristas Kristīnes Magones tel.nr. 26863026(sms), vai pie Jauniešu komandas – Jāņa Glušņonoka, Vara Salmiņa, Kristas Blīgznas, Mairas Bružes, Lilitas Loginas.

VISI mīļi gaidīti uz Vecgada balli „MELNS&BALTS” ▲

Krista Kristīne Magone
15

Pasākumi biedrībās decembrī

RĪGĀ

7., 21., 28.12 pl. 16 Laikrakstu un žurnālu apskats
14.12 pl. 16 „Ir atkal Ziemassvētki”

PLĀVIŅĀS

8.12 pl. 11 Avīžu koplasīšana
10.12 pl. 12 Tematiskais pasākums
22.12 pl. 11 Radošais darbs
29.12 pl. 11 Informācijas diena

VALMIERĀ

1.12 pl. 14 Pārrunas: Efektīvas tautas metodes pret kakla sāpēm
1.12 pl. 14.30 Video „Čukura saldums un posts”
6., 13., 20.12 pl. 15.30 Dejas un kustības
8.12 pl. 14 Informācija par nedzirdīgo dzīvi
8., 15.12 pl. 14.30 Suvenīru veidošana
15.12 pl. 14 Laikrakstu apskats
22.12 pl. 14 Atpūta „Ziemassvētku gaidās”

ALŪKSNĒ

2.11 pl. 12 Laikrakstu apskats
6.12 pl. 12 Informācijas diena
13.12 pl. 12 Lekcija „Kā sagaida Jaungadu citās valstīs”
16.12 pl. 12 Medicīniskā informācija
20.12 pl. 12 Latviešu tradīcija „Tuvojas Ziemassvētki”

SMILTENĒ

1.12 pl. 12 IK „Briedums” – Cienīsim sudrabu matos
8.12 pl. 12 Nedzirdīgo ziņas
20.12 pl. 12 Latviešu tradīcija „Baltie Ziemassvētki”

KULDĪGĀ

1., 9., 26.12 pl. 10 Vingrošana
5.12 pl. 12 Informatīvā diena
6.12 pl. 10 Rokdarbi
7.12 pl. 18 Deju mēģinājums
10.12 pl. 12 Brieduma diena
12.12 pl. 10 Psihologa lekcija
13.12 pl. 10 Sieviešu klubiņš
31.12 pl. 12 Vecgada vakars mazajiem
31.12 pl. 15 Vecgada vakars pieaugušajiem

LIEPĀJĀ

1., 15.12 pl. 12 „Ko tu proti” – Rokdarbi
2., 9., 16.12 pl. 18 „Liedags”
6.12 pl. 12 Pārrunas
6.12 pl. 13 Laikrakstu un žurnālu apskats
8., 22.12 pl. 11 Kulinārijas nodarbība
13., 20.12 pl. 12 Laikrakstu un žurnālu apskats
13.12 pl. 13 Informācija par nedzirdīgo dzīvi
20.12 pl. 13 Latviskā tradīcija „Ziemassvētku noskaņās”
31.12 pl. 18 Atpūta „2017. gadu sagaidot”

RĒZEKNĒ

1., 2., 3., 4., 5., 6., 7., 8., 9., 10., 11., 12., 14., 15., 16.12 pl. 9 Aktīvās nedēļas Rēzeknes RB (*piedalīšanās novusa, dambretes, šaha, darta, atmiņas spēļu un citās aktivitātēs*)
1.12 pl. 13 Mutvārdu žurnāls „Gribam visu zināt”
6.12 pl. 13 Avīžu un žurnālu koplasīšana „Sapratne”
8.12 pl. 11 IK „Vissija”
10.12 pl. 10 IK „Saimniecīte”
10.12 pl. 12 IK „Juniors”
15.12 pl. 13 Informācija
26.12 pl. 13 „Ziemassvētki – notikumiem bagāti”

DAUGAVPILĪ

6.12 pl. 13 Laikrakstu un žurnālu apskats
8.12 pl. 13 IK „Nezinīši”
13.12 pl. 13 Informācija par nedzirdīgo dzīvi
14.12 pl. 15 Radošā nodarbība
15.12 pl. 13 Laikrakstu un žurnālu apskats
23.12 pl. 14 „Baltie Ziemassvētki”

VENTSPILĪ

1., 15.12 pl. 11 Informācija
3.12 pl. 14 Psiholoģija sadzīvē
3., 17.12 pl. 17 IK „Veselība”
10.12 pl. 14 „Jubilāru godināšana”
20.12 pl. 11 Laikrakstu un žurnālu apskats
23.12 pl. 15 Latviskā tradīcija „Ziemas svētki”

Mīļi sveicam!

Lai jums, decembra jubilāri, spēks, veselība un dzīvesprieks, vadot nākamās dzīves gadus!

75

11. 12 Aivars Veismanis, Rīgas
25. 12 Lifantijs Lavrenovs, Rīgas

65

22. 12 Valentīna Mostova, Rīgas

60

27. 12 Vēsma Firste, Rīgas
27. 12 Irina Ledovska, Rēzeknes

55

13. 12 Aleksandrs Šļujevs, Rīgas
12. 12 Igors Cvetkovs, Smiltenes

50

4. 12 Žanna Filipoviča, Daugavpils biedrība

ĪPAŠAIS SVEICIENS

*Kādu mūžu Laima lika,
Tādu mūžu dzīvojam.
Ej, Laimiņa, kur iedama,
Ienāc šajā sētiņā.*

Sveicam mūsu biedri Grietu Kokinu 98. dzimšanas dienā (24.11).

Ventspils RB

Kopsolī lasītāju ievērībai!

2017. gadā “Kopsolī” tāpat kā agrāk iznāks reizi mēnesī. Papīrā iespiestu to ikviens var pasūtīt Latvijas pastā saņemšanai mājās (gadā 12.68 eiro) vai to pasūtīt Informācijas nodaļā vai Rehabilitācijas centrā Elvīras ielā 19 – saņemšanai uz vietas Rehabilitācijas centrā, Rītausmā vai redakcijā (gadā 11.20 eiro).

Jaunums! No nākamā gada visi LNS biedri bez maksas automātiski saņems Kopsolī savā epastā. Pārbaudiet savā biedrībā, vai LNS biedru reģistra datu bāzē ir uzrādīta jūsu epasta adrese.

Nākamais numurs 15. decembrī

Līdzjūtības

*Aiz katra paliek dzīve
Un pasacītais vārds,
Bet atmiņas tik dārgas
Sirds ilgi saglabās.*

† Izsakām līdzjūtību mūsu biedrei Veronikai, savu vīru ANTONU KAZUĻU (28.01.28 – 30.09.2016) mūžībā aizvadot.

Rēzeknes RB

*Priedes sērās šalko klusi,
Bērzi zaļās galvas liec.
Kādēļ, sirds, tu aprimusi?
Vēl par maz zem saules iets...*

† Izsakām visdziļāko līdzjūtību mūsu biedrei MARIJAI OREHOVAI, pavadot mūžībā pārāgri aizgājušo tēti Viktoru.

Smiltenes RB Alūksnes grupa

† Mūžībā aizgājis JĀNIS ŠNEPSTS (22. 06. 1966 - 4. 10. 2016).

Rīgas RB